

(Második átdolgozott kiadás)

Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat

Tanulmány

(jogkövethetőségi elemzés)

írta:

Dr. Bende Tibor
egyéni ügyvéd

2022
augusztus

A mű szerzői jogi védelem alatt áll.

Előszó:

Kedves Olvasó!

Tanulmányom leíró jelleggel, a Hulladékról szóló 2012 évi CLXXXV törvény (továbbiakban: **Ht**) közzétett, s így jelenleg már ismert, 2023 július hó 1 napjától hatályos szövegében megjelenő **állami hulladékgazdálkodási közfeladat** (továbbiakban: **Közfeladat**) fogalmának és az azzal kapcsolatos leglényegesebb szabályoknak az elemzésére és érthetővé tételének az előmozdítására irányul. Legalábbis erre próbálok meg, a jogi végzettséggel nem rendelkezők jogkövetésének az elősegítése érdekében – a közérthetőségre törekedve – kísérletet tenni. Egyben remélem, hogy tanulmányomat, kollégáim is érdeklődéssel olvassák majd!

Mivel a Ht. – a 2021 – 2022 évi módosításoknak köszönhetően – csak 2025 január hó 1 napján nyeri el a jelenleg ismert véglegesnek tűnő formáját, és mivel a Közfeladat fogalma, jelenleg ismert, 2023 július hó 1 napja és 2025 január hó 1 napja közötti időintervallumban változatlan marad, ezért tanulmányom a **Ht 2025 január hó 1 napjától hatályos, jelen második átdolgozott kézirat lezárásának a napján (azaz 2022 augusztus hó 31 napján) ismert törvényszövegére épül**. Ezen törvényszöveg elemzése során, csak a normaértelmezéseknek (nyelvtani, rendszertani, törvényi értelmezés stb.) a szabályaira támaszkodtam, mert a témámat illetően - az analóg módon netán alkalmazható bírósági döntéseket kivéve – kialakult bírósági gyakorlat jelenleg még nem áll rendelkezésre.

Tanulmányomban rögzített gondolataimmal, álláspontjaimmal, valamint a szabályozást érintő aggályaimmal és probléma felvetéseimmal kapcsolatban, természetesen fenntartom a tévedésemnek a lehetőségét. Éppen ennek okán, tanulmányomat vitaindításnak is szánom.

Tisztában vagyok azzal, hogy tanulmányom – a közérthetőségre való törekvésem ellenére – témaválasztásomból eredően - nem egy könnyű olvasmány. Ezért az abban szereplő egyes témarészek zárásaként, összefoglalásokat alkalmazok, annak érdekében, hogy tanulmányom azon olvasók számára is hasznos lehessen, akik csak a végső konklúzióra kíváncsiak.

Tanulmányom nem minősül sem hivatalos jogértelmezésnek, sem hivatalos állásfoglalásnak, sem pedig szakvéleménynek, ezért annak bármely eljárásban (hatósági, bírósági stb.) történő - általam engedélyezett – felhasználásához, a jogérvényesítés sikerre vihetőségének a garanciája nem kapcsolódik.

Kecskemét, 2022 augusztus 31.

Szerző

Bevezetés:

1. Mielőtt rátérnék a Közfeladat témám szempontjából releváns fogalmának az elemzésére, kénytelen vagyok megemlíteni, hogy a Közfeladat fogalmát a **Ht** jelenleg hatályos szövege is ismeri, teljesen eltérő tartalommal.

2. A hatályos szabályozás szerint:

- a Közfeladat, a hulladékgyűjtési közszolgáltatásnak (továbbiakban: **Közszolgáltatás**) az országos szintű megszervezését foglalja magába. (jelenleg hatályos Ht 2 § (1) bekezdés 27. b. pont.)
- a Közszolgáltatás kiterjed egyrészt az annak körébe tartozó hulladékoknak az átvételére, gyűjtésére, elszállítására, kezelésére, másrészt az érintett hulladékgyűjtési létesítményeknek a fenntartására, üzemeltetésére, vagyonkezelésére, harmadrészt pedig, a Közszolgáltatás országos szintű megszervezését biztosító, kötelező jelleggel igénybe veendő szolgáltatásokra. (jelenleg hatályos Ht 2 § (1) bekezdés 27. pont.)
- az önkormányzati hulladékgyűjtési közfeladat a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdés 19. pontja szerinti közfeladat – azaz a hulladékgyűjtés - továbbá az önkormányzat közigazgatási területén, a hulladékgyűjtési közszolgáltatás helyi szintű részletszabályainak meghatározása, valamint a hulladékgyűjtési közszolgáltató kiválasztása, és a közszolgáltatási szerződésnek a megkötése. (jelenleg hatályos Ht 2 § (1) bekezdés 27. a. pont.)

3. Látható, hogy a Magyar Állam feladatát jelenleg csak a Közszolgáltatásnak a megszervezése képezi és minden más teendőnek, így a Közszolgáltatás működtetésének és szabályozásának az összes terhe - un. önkormányzati hulladékgyűjtési közfeladatként - az önkormányzatokra hárult, s 2023 június hó 30 napjáig még hárul.

4. A Ht - a 2021 – 2022 évi módosításoknak köszönhetően – jelentős változáson esett, illetve esik át. A leglényegesebb változás 2023 július hó 1 napjától áll majd be, mikortól is a Közfeladat fentebb hivatkozott fogalmának és azzal összefüggésben, az önkormányzati hulladékgyűjtési közfeladat fogalmának a helyébe, ez utóbbi tartalmát jelentősen kibővítve, a Közfeladatnak egy új tartalmú fogalma lép. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az un. kommunális hulladék (lakossági szemét) valamint a lomhulladék (háztartási lomok) ingatlanoktól, háztartásoktól való összegyűjtésének, elszállításának, és kezelésének a kötelezettsége, az önkormányzatoktól átkerül a Magyar Államhoz.

5. Az önkormányzatok tehát megszabadulnak egy rájuk jelentős terhet eredményező kötelezettségtől. A hulladékgyűjtési közszolgáltatási résztvevőként tartozóan, csak annyi teendőjük marad, hogy rendeletet alkossanak az elhagyott hulladék felszámolásához szükséges helyi intézkedésekről, és a köztisztasági feladataiknak az ellátása körében gondoskodjanak a közterületen elhagyott hulladékok az összegyűjtéséről. Kivételesen pedig, ingyenes közterülethasználatot biztosítsanak az iskolai papírhulladék gyűjtéséhez, valamint meghatározott alapterületű üzletet üzemeltető forgalmazó (termékkereskedő) részére, a csomagolási üveghulladék fogyasztóktól való visszagyűjtéséhez, ha az iskola illetve a forgalmazó (termékkereskedő) részéről az átvétel - saját terület hiányában - csak a közterülethasználattal valósítható meg.

6. Az így elvont, mondhatni államosított feladat révén, lehetővé vált az un. kommunális hulladék (lakossági szemét) valamint a lomhulladék (háztartási lomok) tekintetében egy egységes, s egy kézben tartott, egységesen szabályozott, településfüggetlen hulladékgyűjtési rendszernek a kialakítása,

valamint - a feladat kibővítése révén - további hulladékokkal való gazdálkodás beintegrálásának és az egy kézben való tartás potenciális átengedhetőségének (azaz koncesszióba való adhatóságának) a megteremtése, és mind ezek révén, **egy monopóliumnak a létrehozása.**

Első Fejezet

A Közfeladat új fogalma

7. A Közfeladat fogalmát - 2023 július hó 1 napjától kezdődően - a Ht 2 § (1) bekezdésének 27.b.) pontja, az alábbiak szerint határozza meg: „*állami hulladékgazdálkodási közfeladat: együttesen a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység.*” (továbbiakban: **Definíció**)

8. A Definícióval kapcsolatban, az alábbi megállapítások tehetők:

8.1. A Definíció címében szereplő „*állami*” szó, mint nyelvtani jelző, kétséget kizáróan kifejezi, hogy a Közfeladat állami feladat, tehát **annak ellátása a Magyar Államot terheli és kötelezi.** Alappal tehető fel tehát az a kérdés, hogy a Magyar Állam vajon mely szerepében jár el ebben az esetben?

8.2. A Definíció címében és a meghatározásában szereplő „*hulladékgazdálkodási*” szó, mint nyelvtani jelző, egyértelmű utalást tartalmaz arra, hogy a **Közfeladat a hulladékgazdálkodással kapcsolatos.** Ezért nélkülözhetetlen annak a tisztázása, hogy mi is értendő a „*hulladékgazdálkodás*” kifejezés alatt?

8.3. A Definíció szerint, a **Közfeladatot két résztevékenységnek az együttese alkotja**, nevezetesen a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenységnek (továbbiakban: **Intézményi Résztevékenység**) és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységnek (továbbiakban: **Közszolgáltatási Résztevékenység**) az összessége. Ezért nélkülözhetetlen annak a tisztázása is, hogy mi is értendő a hivatkozott résztevékenységek (továbbiakban együttesen: **Résztevékenységek**) alatt?

8.4. A feltett kérdések alapján leszögezhető, hogy annak a tisztázásához, hogy a Definíció milyen hatással bír a jogkövetésre kötelezett természetes személyekre (emberekre), jogi személyekre (pld. a cégekre, szervezetekre, intézményekre stb.), jogi személyiség nélküli szervezetekre (pld. a társasházakra stb.), azaz a jogalanyokra (továbbiakban: **Jogalanyok**), vagyis tőlük a helyes jogkövetés szempontjából milyen magatartást követel meg, csak a Definíció tartalmának a feltárása után lehet választ adni. A feltárás során először a 8.2. sz. alpontban, majd a 8.3. sz. alpontban feltett kérdésre keresem a választ, mert a 8.1. sz. alpontban feltett kérdés, csak az előzőek ismeretében válaszolható meg. Ezért a jelen alpontban feltett kérdéssel, csak a tanulmányom végén foglalkozom.

Második Fejezet

A hulladékgazdálkodás fogalma

A hulladékgazdálkodás definíciója

9. „Hulladékgazdálkodás, a hulladék gyűjtése, szállítása, kezelése, az ilyen műveletek felügyelete, a kereskedőként, közvetítőként vagy közvetítő szervezetként végzett tevékenység, a hulladékgazdálkodási létesítmények és berendezések üzemeltetése, valamint a hulladékkezelő létesítmények utógondozása”. (Ht 2 § (1) bekezdésének 26.) pont.) Ahhoz, hogy mindenki számára érthető legyen e fogalom, tisztázásra szorul, hogy mi képezi a hulladékgazdálkodásnak a tárgyát, eszközzrendszerét, tartalmát, célját, valamint, hogy ki végezhet ilyen tevékenységet? Az alábbiakban e kérdéseknek a megválaszolásával foglalkozom.

A hulladékgazdálkodás tárgya

10. A fogalom alapján, a **hulladékgazdálkodásnak a tárgyát a hulladék képezi**. Azt, hogy mi minősül hulladéknak, azaz miből, mikor, hogyan keletkezik, a hulladék környezetvédelmi jogi fogalma alapján határozható meg. E fogalomnak az ismertetését – javasolva az e témakörben írott külön tanulmányomnak a szíves elolvasását - most mellőzöm, mert úgy vélem, hogy a továbbiak érthetővé tehetők a „hulladék” szó hétköznapi értelmére hagyatkozva is.

A hulladékgazdálkodás eszközzrendszere

11. A fogalom alapján, a **hulladékgazdálkodás eszközzrendszerét a hulladékgazdálkodási létesítmények és a hulladékgazdálkodási berendezések alkotják**.

11.1. „Hulladékgazdálkodási létesítmény: a hulladékgazdálkodási tevékenységek végzését biztosító telephely, ingatlan, továbbá a telephelyen, ingatlanon belül vagy közterületen kialakított elkülönített terület, amely magában foglalja a hulladékgazdálkodás végzéséhez szükséges építményeket, így különösen a környezet biztonságát szolgáló építményeket, kiszolgáló helyiségeket, gyűjtőhelyeket, valamint a hulladékkezelő létesítményeket.” (Ht 2 § (1) bekezdésének 28.) pont.) E fogalom – egyértelműsége folytán - különösebb magyarázatot nem igényel. Hulladékgazdálkodásra szolgáló ingatlanról (azaz telephelyről, területéről, közterületről stb.) és az azokon lévő, a hulladékgazdálkodás végzését lehetővé tevő, illetve biztosító – gyakorlatilag ipari jellegű - infrastruktúráról van tehát szó.

11.2. A Ht a „berendezések” szót önállóan nem definiálja, ezért azon minden olyan gép, eszköz, tárgy, műszer stb. értendő, amelyet a hulladékgazdálkodásnak a végzéséhez – az említett infrastruktúra részeként, vagy attól függetlenül - felhasználnak. Ezek pedig – mint vagyonelemek – beletartoznak abba a vagyonba, amit a Ht, hulladékgazdálkodási eszköznek minősít. „Hulladékgazdálkodási eszközök: a hulladékgazdálkodási tevékenység ellátását szolgáló és ahhoz bármilyen jogcímen használt vagyon és vagyoni értékű jogok”. (Ht 2 § (1) bekezdésének 26. a.) pont.) Vagyis – az előbb említetteken (gép, eszköz, tárgy stb.) felül - a „berendezések” szó alatt, a hulladékgazdálkodási eszközök vagyonsorozatjába tartozó egyéb tárgyasult vagyonelemek is érthetők, illetve értendők.

A hulladékgazdálkodás tartalma

12. A fogalom alapján, a **hulladékgazdálkodás különféle nevesített tevékenységeknek a végzésében testesül meg**. Ezen taxatíván meghatározott tevékenységek alkotják a hulladékgazdálkodásnak a tartalmát. Ezen tartalom feltárása érdekében, az alábbiakban, e tevékenységekkel foglalkozom.

13. Az Országgyűlés, mint törvényalkotó szerv (továbbiakban: **Jogalkotó**) a Ht-ben egyes tevékenységekre önálló fogalmakat alkotott, egyes tevékenységek értelmének a feltárását pedig, a Jogalanyokra bízta. Ezért előbb - a tevékenységek egymáshoz viszonyított logikai sorrendjében – a Jogalkotó által megalkotott, a Ht-ben szereplő fogalmakat ismertetem, majd ezt követően térek rá a nem definiált tevékenységeknek az elemzésére.

14. Definiált tevékenységek:

14.1. „Gyűjtés: *a hulladék összegyűjtése hulladékkezelő létesítménybe történő elszállítás céljából; a gyűjtés magában foglalja a hulladék előzetes válogatását és előzetes tárolását is.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 17. pont)

14.1.1. „Elkülönített gyűjtés: *olyan gyűjtés, amelynek során a hulladékarámmot a hulladék fajtája és jellege - adott esetben típusa - szerint elkülönítik, lehetővé téve annak egyedi módon történő kezelését.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 5. pont)

14.2. „Szállítás: *a hulladék telephelyen kívüli mozgatása.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 41. pont)

14.3. „Kezelés: *hasznosítási vagy ártalmatlanítási műveletek, ideértve a hasznosítást vagy ártalmatlanítást megelőző előkészítést is.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 36. pont)

14.3.1. „Előkezelés: *a hasznosítást vagy ártalmatlanítást megelőző előkészítő művelet.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 7. pont)

14.3.2. „Hasznosítás: *bármely kezelési művelet - ideértve a válogatást is -, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 20. pont)

14.3.2.1. „Anyagában történő hasznosítás: *bármilyen hasznosítási művelet, így különösen az újrahasználatra való előkészítés, az újrafeldolgozás és a feltöltés, ide nem értve az energetikai hasznosítást, valamint a tüzelőanyagként vagy más módon energia előállítására felhasználandó anyagokká történő átalakítást.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 1.) pont)

14.3.2.1.1. „Újrahasználatra való előkészítés: *tisztítással, javítással, valamint ellenőrzéssel végzett hasznosítási művelet, amelynek során a hulladékká vált terméket vagy alkatrészét előkészítik arra, hogy bármilyen egyéb előkezelés nélkül újrahasználható legyen.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 46. pont)

14.3.2.1.2. „Újrafeldolgozás: *olyan hasznosítási művelet, amelynek során a hulladékot terméké vagy anyaggá alakítják annak eredeti használati céljára, akár más célokra; ez magában foglalja a szerves anyagok feldolgozását, de nem tartalmazza az energetikai hasznosítást és az olyan anyaggá történő feldolgozást, amelyet feltöltési műveletek során használnak fel.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 44. pont)

14.3.2.1.2.1. „Hulladékolaj regenerálása: *olyan újrafeldolgozási művelet, amely által alapolajat állítanak elő a hulladékolaj finomításával, így különösen az abban található szennyezőanyagok, oxidációs termékek és adalékanyagok eltávolításával.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 31. pont)

14.3.2.1.3. „Feltöltés: *olyan hasznosítási művelet, amely során*
 a) *a célokra alkalmas nem veszélyes hulladékot használnak,*
 b) *talajkiemeléssel érintett területek helyreállítására, vagy mérnöki tájrendezési célokra,*
 c) *a feltöltéshez használt hulladékkal hulladéknak nem minősülő anyagot helyettesítve, valamint*
 d) *szigorúan a célok eléréséhez szükséges mennyiségben.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 12. pont)

13.3.2.2. „Energetikai hasznosítás: *hasznosítási művelet, amelynek során a hulladék energiatartalmát kinyerik, ideértve a biológiailag lebomló hulladékból történő energiaelőállítást, valamint az*

olyan anyaggá történő feldolgozást, amelyet üzemanyagként, illetve tüzelőanyagként használnak fel.” (Ht 2 § (1) bekezdés 8. pont)

14.3.3. „Ártalmatlanítás: minden olyan kezelési művelet, amely nem hasznosítás; a művelet abban az esetben is ártalmatlanítás, ha az másodlagos jelleggel anyag- vagy energiakinyerést eredményez.” (Ht 2 § (1) bekezdés 2.) pont)

14.4. „Tárolás: a hulladéknak a gyűjtő, a kereskedő, illetve a hulladékkezelő telephelyén történő, valamint telephelyén kívüli átvételét, összegyűjtését, majd telephelyre történő szállítását követő ideiglenes elhelyezése a további hulladékgazdálkodási tevékenységek elvégzése érdekében, kivéve a hulladékkezelő létesítményben képződött hulladék ugyanazon hulladékkezelő létesítményben történő elhelyezését, valamint a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti D12 ártalmatlanítási műveletet.” (Ht 2 § (1) bekezdés 42. pont)

15. Egyéb tevékenységek:

15.1. A gyűjtés, szállítás, kezelés felügyelete, a hulladékgazdálkodási létesítmény üzemeltetése, és a hulladékkezelő létesítmény utógondozása kifejezések vonatkozásában, az álláspontom az, hogy **a felügyelet, az üzemeltetés, és az utógondozás szavakat a mindennapi életben foglaltak szerint kell érteni.**

15.2. A kereskedő által végzett tevékenységet illetően, a Ht-nek, a kereskedőt meghatározó fogalma ad eligazítást. „*Kereskedő: olyan gazdálkodó szervezet, amely a hulladékot saját vagy más nevében megvásárolja, és azt követően eladja, ideértve azt az esetet is, amikor a kereskedő nem lesz a hulladék tényleges birtokosa*” (Ht 2 § (1) bekezdés 35. pont.) A Ht. a kereskedő alatt tehát, gazdálkodó szervezetnek minősülő hulladékkereskedőt ért, ezért **az általa végzett tevékenység nem más, mint a hulladékfelvásárlás és a hulladékkeladás.**

15.3. Az előbbi alpontban foglaltakhoz hasonlóan lehet eljutni, a közvetítő, illetve a közvetítő szervezet tevékenységének a feltáráshoz.

15.3.1. „*Közvetítő: olyan gazdálkodó szervezet - az egyéni vállalkozót, valamint az egyéni céget ide nem értve -, amely más nevében szervezi a hulladék hasznosítását vagy ártalmatlanítását, ideértve azt az esetet is, amikor a közvetítő nem lesz a hulladék tényleges birtokosa.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 38. pont.)

15.3.2. „*Közvetítő szervezet: olyan nonprofit gazdasági társaságként működő közvetítő - a környezetvédelmi termékdíjról szóló törvény szerinti, a termékdíj-köteles termékekből keletkező hulladékok gyűjtését és hasznosítását közvetítő, valamint az egyes gyűjtési és hasznosítási célok elérését szolgáló szervezetet kivéve -, amely a hulladék hasznosítását vagy ártalmatlanítását nyilvántartásba vétel alapján szervezi.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 38. a. pont.)

15.3.3. A közvetítő, valamint a közvetítő szervezet által **végzett tevékenység tehát nem más, mint a hasznosításnak és az ártalmatlanításnak más nevében való szervezése.**

16. Összegzésként megállapítható, hogy:

- **a hulladékgazdálkodásnak a tartalmát az alábbi nevesített tevékenységek alkotják:** gyűjtés, szállítás, kezelés, ezek felügyelete, a létesítmény, és berendezés üzemeltetés, a létesítmény utógondozás, a hulladékfelvásárlás és eladás, valamint a hasznosításnak és az ártalmat-

- lanításnak a más nevében való szervezése. A Ht ezen tevékenyégeket együttesen a „*hulladékgazdálkodási tevékenység*” kifejezéssel illeti. (Ht 2 § (1) bekezdés 26.d. pont.)
- az említett tevékenységek által meghatározottan, **a hulladékgazdálkodás célja, a hulladék sorsának átmeneti vagy végleges rendezésében határozható meg.**

A hulladékgazdálkodást végzők köre

17. A hulladékgazdálkodást végzőknek a köre viszonylag könnyen meghatározható. Ugyanis azon Jogalanyok tartoznak e körbe, akik az említett hulladékgazdálkodási tevékenységek közül - a technikai, és jogi feltételeknek maradéktalanul megfelelően - legalább egyet végeznek.

Összefoglalás

18. Hétköznapi megfogalmazással élve, a hulladékgazdálkodás nem más, mint meghatározott eszközrendszerrel elvégzendő azon nevesített tevékenységeknek az összessége, amelyeknek közvetett, vagy végeredményeként, a hulladék státussal rendelkező (azaz hulladéknak minősülő) anyag, tárgy, termék (azaz a hulladék) sorsa - szabályozott módon - valamilyen formában rendezhetővé válik, vagy rendeződik. Azaz hasznosíthatóvá tételével, vagy elveszti a hulladék státusát, s így alapanyagként újra bevezethető lesz a termelési folyamatokba, illetve termékként a rendes kereskedelembe, vagy energetikai hasznosítása révén, a benne lévő energia kerül kinyerésre. Ha pedig – valamilyen okból – ezek egyike sem lehetséges, akkor ártalmatlanítása révén, megsemmisítésre (pld. égetésre) vagy elkülönített végleges lerakásra kerül.

19. A feltártak alapján megállapítható, hogy a hulladékgazdálkodásnak:

- a tárgyát a hulladék képezi, s ezért annak a tárgyi hatálya – ha a Ht kivételt nem tesz - kiterjed minden hulladékra.
- a tartalmát a 16. sz. pontban összefoglalt hulladékgazdálkodási tevékenységek alkotják.
- az eszközeit a 11. sz. pontban említett hulladékgazdálkodási létesítmények és berendezések képezik.
- a célja, a hulladék sorsának valamilyen formában való szabályozott rendezése.
- a személyi hatálya, a nevesített tevékenységet végző Jogalanyokra terjed ki.

Harmadik Fejezet

A Résztevékenységek fogalma

A Résztevékenységek definíciói

20. Miután feltártam a hulladékgazdálkodásnak a fogalmát, tovább lépve, a 8.3. sz. alpontban feltett kérdésre kell a választ megtalálnom. Vagyis arra, hogy mit kell érteni a Résztevékenységek kifejezés alatt?

21. A Ht a Résztevékenységek fogalmát az alábbiak szerint határozza meg:

21.1. „*Közszolgáltatási Résztevékenység: az a kötelező jelleggel igénybe veendő hulladékgazdálkodási résztevékenység, amely magában foglalja az ingatlanhasználó települési vegyes és elkülönítetten*

gyűjtött hulladékának - ide nem értve a gazdálkodó szervezet ingatlanhasználó háztartási hulladékhoz hasonló hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékát -, valamint a természetes személy ingatlanhasználó lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékának átvételét, gyűjtését, elszállítást, előkezelését, kereskedelmét és kezelésre történő átadását, ideértve a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmény fenntartását és üzemeltetését.” (Ht 2 § (1) bekezdés 26.c.) pont.)

21.2. Az Intézményi Résztevékenységnek a fogalma - megalkotása óta - többször változott.

21.2.1. Tanulmányom 2022 januárjában való megírásakor, a fogalom az alábbi tartalommal volt ismert:

„Intézményi Résztevékenység: az a kötelező jelleggel igénybe veendő hulladékgazdálkodási résztevékenység, amely magában foglalja az ingatlanhasználó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladékának, kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékek hulladékának és a visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek, termék-csomagolásoknak és az abból képződött hulladéknak az átvételét, gyűjtését, elszállítását, előkezelését, kereskedelmét és kezelésre történő átadását, ideértve az ezek által érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartását és üzemeltetését, továbbá az ilyen hulladékokra létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek 53/A. § (4) bekezdésében meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő szervezeti feladatainak ellátását, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszer működtetését.” (Ht 2 § (1) bekezdés 26.b.) pont.)

21.2.2. A 2022 évi XXIV törvény által eszközölt módosítás révén, jelenleg (2022 augusztusában) ismerten, az Intézményi Résztevékenységnek a fogalma az alábbi tartalommal fog 2023 július hó 1 napján hatályba lépni:

*„Intézményi Résztevékenység: az a kötelező jelleggel igénybe veendő hulladékgazdálkodási résztevékenység, amely magában foglalja az ingatlanhasználó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladékának, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer **működésének részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer** hatálya alá tartozó termékek hulladékának és a **kötelező** visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek és **e termékekből származó hulladéknak** az átvételét, gyűjtését, elszállítását, előkezelését, kereskedelmét és kezelésre történő átadását, ideértve az ezek által érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartását és üzemeltetését, továbbá az ilyen hulladékokra létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek 53/A. § (4) bekezdésében meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő szervezeti feladatainak ellátását, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszer működtetését”*

21.3. Nem kizárt, hogy a Résztevékenységeknek a fentebb említett fogalmai, 2013 júliusáig, esetleg még változni fognak.

22. A Résztevékenységek fogalmaival kapcsolatban, az alábbi megállapítások tehetők:

22.1. A Résztevékenységek közül – annak ellenére, hogy a Definíció szövegében hátrább szerepel - a **Közszolgáltatási Résztevékenység az elsődleges**. Ezt egyértelműen alátámasztja az a tény, hogy az Intézményi Résztevékenységnek a fogalma kifejezetten hivatkozik a Közszolgáltatási Résztevékenységre. Ezért az Intézményi Résztevékenységnek a fogalma, csak a Közszolgáltatási Résztevékenység fogalmának a feltárását követően elemezhető.

22.2. A Résztevékenységeknek a fogalmai egyaránt tartalmazzák a „... kötelező jelleggel igénybe veendő hulladékgazdálkodási résztevékenység...” szövegrészt. E szövegrészekből pedig, egyértelműen az következik, hogy a **Résztevékenységeknek az igénybe vétele** – hozzáteszem, hogy a Ht eltérő

rendelkezéseinek a hiányában (lásd pld. a Ht 31 § (5) és (6) bekezdéseit!) - **kötelező**. Alappal tehető fel tehát az a kérdés, hogy egyrészt, hogy mi lehet ennek az oka, másrészt, hogy a kötelező igénybevétel előírásának van-e valamilyen jogi következménye, harmadrészt pedig, hogy mely Jogalanyokat (azaz leegyszerűsítve, kiket) terhel ez a kötelezettség?

A kötelező igénybevétel oka és következménye

Az ok

23. Az előző alpontban feltett első kérdés megválaszolása – úgy vélem - igen egyszerű. Szerintem ugyanis a kötelező igénybevétel előírásának alapvető oka a **monopólium létrejöttében és megvalósulásában keresendő**. E nélkül ugyanis a monopólium nem tudna érvényesülni, ugyanis a hulladék-gazdálkodási funkcióját nem, vagy csak részlegesen tudná betölteni. Az alapvető ok tehát úgy vélem, megfejtődött. Most már csak az vár még tisztázásra, hogy a kötelező igénybevétel előírásának - a kötelezésen túl - van-e esetleg még valamilyen különleges, említésre szülő további hatása?

A kötelezettség

24. A kérdés megválaszolása előtt, mellőzhetetlenül foglalkoznom kell a hulladéktermelő és a hulladékbirtokos fogalmának, azt követően pedig, a hulladékbirtokos fő kötelezettségének a megismerésével.

24.1. „*Hulladéktermelő: akinek tevékenységeiből hulladék képződik (eredeti hulladéktermelő), vagy bárki, aki előkezelést, keverést vagy egyéb olyan kezelési műveletet végez, amely a hulladék jellegében vagy összetételében változást eredményez.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 32. pont). E fogalomból most csak az eredeti hulladéktermelő alfogalma bír relevanciával. Ilyen **hulladéktermelő tehát az, akinek a tevékenységeiből** – azaz bármely termelő, fogyasztó, használó stb. tevékenységéből – **eredően, hulladék képződik**.

24.2. Jogi értelemben birtokosnak az a Jogalany tekintendő, aki a dolog (azaz esetünkben a hulladék) felett uralmat gyakorol, azaz, aki azt ténylegesen is a hatalmában tartja. Hétköznapi szóhasználattal kifejezve pedig, birtokos az, akinél a dolog (hulladék) van, s ebből a tényhelyzetből eredően azt birtokolja, és így lehetősége van arra, illetve módjában áll az, hogy azzal valamit tegyen, függetlenül attól egyrészt, hogy az hogyan (jogszerűen vagy jogellenesen) került hozzá, másrészt attól, hogy jogosult-e arra vagy sem. Lényegében erre az általános fogalomra épül a Ht-nek a hulladékbirtokost meghatározó alábbi fogalma is. „*Hulladékbirtokos: a hulladéktermelő, továbbá bármely jogalany, akinek, vagy amelynek a hulladék a birtokában van*”. (Ht 2 § (1) bekezdés 24. pont.) **Elsődleges hulladékbirtokosnak tehát a hulladéktermelő, másodlagos hulladékbirtokosnak pedig** – a hulladéktermelőtől elkülönülő - **a hulladékot birtokában tartó Jogalany minősül**. Ez utóbbi személyére lehet példa, a hulladékkereskedő, aki a hulladéktermelőtől megvásárolva az adott hulladékot, azt tulajdonosi minőségében tartja a birtokában.

24.3. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: **Kvt**) 30 § (2) bekezdése szerint, a környezethasználó – azaz a környezetnek vagy valamely elemének igénybevételével, illetőleg terhelésével járó tevékenységet folytató Jogalany - köteles a hulladék kezeléséről gondoskodni. Erre épülően a Ht, a hulladékbirtokos kötelezettségeit felsoroló fejezetében elsőnek rögzíti, hogy „*a hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről.*” (Ht. 31 § (1) bekezdés.) **A hulladékbirtokost tehát gondoskodási kötelezettség terheli hulladékának a kezelése, kezeltetése tekintetében**. A hulladékbirtokos e kötelezettségének – ha a szükséges technikai, és jogi feltételek részére adottak, hulladékgazdálkodóként - saját maga is eleget tehet, tehát saját maga is ke-

zelheti a hulladékát, ellenkező esetben viszont a kezelést – annak elvégzésére jogosult – hulladék-gazdálkodási tevékenységet folytató Jogalanyal kell elvégeztetnie.

A következmény

25. A fogalmak és a kötelezettség ismertetése után, a feltett kérdésre az a válasz adható, hogy a kötelező igénybevétel előírásának a jogkövetkezményeként, a Definíció személyi hatálya alá tartozó Jogalanyok (hulladékbirtokosok, ingatlanhasználók):

- által megkötött, a **hulladékaik kezelésével, kezeltetésével kapcsolatos, hatályban lévő szerződések** - 2023 június hó 30 napjával - **ipso iure** (azaz jogszabály alapján) **jogilag ellehetetlenülnek, s ennek következtében megszűnnek**, így azokból további joghatások már nem fognak származni. Ez pedig jelentősen befolyásolni fogja a kezeléssel kapcsolatos szolgáltatást részükre jelenleg nyújtó vállalkozásoknak a további működését. Amennyiben ugyanis nem sikerül valamilyen formában (pld. alvállalkozóként stb.) a monopóliumnak a működtetési rendszerébe bekapcsolódniuk, akkor – piacvesztésük folytán – akár számolhatnak a működésüknek a fizikai ellehetetlenülésével is.
- amennyiben eddig jogszerűen saját maguk végezték hulladékaiknak a kezelését, 2023 június hó 30 napjával - a Ht eltérő rendelkezésének a hiányában – **megfosztatnak a hulladékaik saját maguk általi kezelésének a lehetőségétől**. Ennek beálltával, ezen Jogalanyok is jelentős érdeksérelmet fognak majd elszenvedni, ha hulladékaik saját kezelésére vonatkozó tevékenységüknek a folytatását, a Ht eltérő rendelkezése nem teszi lehetővé, és nem sikerül valamilyen formában a monopóliumnak a működtetési rendszerébe bekapcsolódniuk.
- **hulladékaik további kezelésével, kezeltetésével kapcsolatban** - 2023 július hó 1 napjával - ipso iure (azaz jogszabály alapján), a **Magyar Állammal**-, a monopólium gyakorlási jogának koncesszióba való adása esetén pedig, a **koncesszió jogosultjával kerülnek jogviszonyba**.
- amennyiben az igénybevételi kötelezettségüket teljesítik – 2023 július hó 1 napjától - **az igénybe vétellel egyben, a kezeléssel, illetve a kezeltetéssel kapcsolatos gondoskodási kötelezettségüknek is eleget tesznek**. Azaz ez utóbbi kötelezettségük teljesítettnek fog minősülni. Ezzel az életük jelentősen megkönnyebbül, mert megszabadulnak mind attól a teheről, amivel a gondoskodási kötelezettségnek az általuk való teljesítése óhatatlanul együtt jár (kezelő kiválasztása, kezelő engedélyének az ellenőrzése, a kezelővel való szerződéskötés lebonyolítása, a kezelés elvégzése, saját kezelés esetén, a kezelő berendezés üzemeltetése stb.)

A továbblépés

26. A Résztevékenységek fogalmának a rögzítése, azok közös jellemzőinek az ismertetése, valamint a Ht hivatkozott módosításaiból eredő jogkövetkezményeknek az elemzése után, a továbbiakban – elsődleges szerepe révén - a Közzolgáltatási Résztevékenység fogalmának a boncolgatásával foglalkozom.

Negyedik Fejezet

A Közzolgáltatási Résztevékenység

A résztevékenység tárgya

27. Első körben leszögezhető, hogy a **Közzolgáltatási Résztevékenységnek az általános tárgyát**

a hulladék alkotja. Ebből eredően, tisztázásra vár, hogy a hulladékoknak a felleltározhatatlan halmazából, valójában mely hulladékok tartoznak e résztevékenységnek a tárgyi hatálya alá?

A hulladékok kategorizálása

28. A kérdés megválaszolására előtt, a hulladékok kategorizálásáról kell néhány szót ejtenem, mert a Résztevékenységeknek a fogalmai, a releváns hulladékoknak a körét nem felsorolással, hanem hulladékkategóriáknak a megnevezésével határozzák meg.

29. A hulladékok több szempontból (pld. eredet, gyűjtési mód, jelleg, halmazállapot, lebomlás, pénzben kifejezhető értékkel való rendelkezés stb.) is kategorizálhatók. E szempontok közül, témámat illetően, közvetlenül az eredet, és a gyűjtési mód, közvetetten pedig, a jelleg, valamint a pénzben kifejezhető értékkel való rendelkezés szerinti kategorizálás bír jelentőséggel. A Jogalkotó – az alább ismertetésre kerülő fogalmaknak a Ht-ben való rögzítésével - eredet szempontjából termelési, és fogyasztási (a Ht szóhasználatára szerint, települési), a gyűjtés módja szerint pedig, vegyesen gyűjtött, és elkülönítve gyűjtött hulladékokat különböztet meg. Jelleg szempontjából a hulladékok veszélyes, és nem veszélyes hulladékkategóriákba, pénzben kifejezhető értékkel való rendelkezés szempontjából pedig, értékkel bíró és értékkel nem bíró hulladékkategóriába sorolhatók.

A települési hulladék fogalma

30. „*Települési hulladék: a háztartási és a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék, amely nem foglalja magában a termelésből, a mezőgazdaságból, az erdészetből, a halászatból származó hulladékot, a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizet, a szennyvízhálózatból és a szennyvízkezelő művekből származó hulladékot, így különösen a szennyvíz-iszapot, továbbá az elhasznált járműveket, és az építési-bontási hulladékot*” (Ht 2 § (1) bekezdés 43. pont.)

31. Az említett fogalomból egyértelműen megállapítható, hogy a termelésből származó hulladékok (ideértve az ipari, s azon belül különösen a gépjárműipari, a szennyvízkezelési, és az építőipari, valamint mezőgazdasági, erdészeti, halászati hulladékokat is) nem tartoznak bele a települési hulladéknak a fogalmába. **A fogalom valójában a háztartási hulladékok és a háztartási hulladékhoz hasonló hulladékok** – mint fogyasztási illetve használati eredetű hulladékok – **körét fogja át**, ezért tisztázásra szorul, hogy mi értendő a „*háztartási hulladék*” valamint a „*háztartási hulladékhoz hasonló hulladék*” fogalmak alatt?

A háztartási hulladék fogalma

32. „*Háztartási hulladék: a háztartásban, ideértve a lakó-, üdülő, vagy hétfélig házas ingatlanban, valamint a háztartásokhoz tartozó közös használatú helyiségekben képződő vegyes és elkülönítetten gyűjtött hulladék, amely magában foglalja a papír- és kartonpapír-, üveg-, fém- és műanyag-hulladékot, biohulladékot, fa- és textilhulladékot, csomagolási hulladékot, elektromos és elektronikus berendezések hulladékait, elem- és akkumulátor-hulladékot, továbbá a lomhulladékot, így különösen a matracokat és bútorokat.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 21. pont.)

32.1. A háztartási hulladéknak a fogalma nevesíti a biológiailag lebomló hulladékok sajátos csoportjaként, a biohulladékot, a biohulladék részeként, az élelmiszer hulladékot, valamint önálló hulladék csoportként a lomhulladékot. Ezek szerint:

- „*Biohulladék: a biológiailag lebomló, kerti vagy parkból származó hulladék, háztartásban, irodában, étteremben, nagykereskedelmi, étkeztetési, vendéglátóipari és kiskereskedelmi létesítményben képződő élelmiszer- és konyhai hulladék, valamint az élelmiszer-feldolgozó üzemekben képződő hasonló hulladék*” (Ht 2 § (1) bekezdés 3. pont.)

- „*Élelmiszer-hulladék: minden olyan, a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikke szerinti élelmiszer, amely hulladékká vált.*” (Ht. 2 § (1) bekezdés 8. a. pont.)
- „*Lomhulladék: az ingatlanhasználótól a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységet ellátó koncessziós társaság által a lomtalanítás során átvett olyan háztartási hulladék, amely a közszolgáltatási résztevékenység keretében rendszeresített gyűjtőedény méreteit meghaladja.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 39. pont.)

32.2. A háztartási hulladék fogalmában szereplő „*magában foglalja*” kifejezésére épülően, véleményem az, hogy a háztartási hulladékoknak a köre, a Jogalkotó által, taxatíván került meghatározásra, **s a taxatív kör, az alábbi hulladékokra terjed ki:**

- anyagát tekintve, a papír és a kartonpapír-, az üveg-, a fém-, a műanyag-, a fa-, és a textilhulladékokra,
- anyaguktól függetlenül, a csomagolási hulladékokra,
- a biológiailag lebomló kerti vagy parkból származó hulladékokra,
- az élelmiszer és konyhai hulladékokra,
- az élelmiszer-feldolgozó üzemekben képződő, élelmiszer és konyhai hulladékokhoz hasonló hulladékokra
- elektromos és elektronikus berendezések hulladékaira
- az elem- és akkumulátor-hulladékokra,
- a lomhulladékokra (matracok, bútorok stb.)

32.3. Alappal vetődik fel a kérdés, hogy a felsorolásból kimaradó, háztartásokban keletkező, a 32.1. sz. alpontban említett hulladékfogalmakba be nem sorolható további hulladékok, mint pld. a bőrhulladékok (elhasznált cipők, papucsok, táskák stb.) háztartási hulladéknak minősülnek-e vagy sem? **Álláspontom az, hogy a felsorolás taxatív jellegéből eredően sajnos nem. Pedig itt lenne a helyük!** Úgy vélem, hogy a Jogalkotó részéről – jogszabályalkotási, illetve jogszabályszerkesztési hiba következtében – nem került teljes körűen definiálásra e fogalom. A felvetett probléma – álláspontom szerint - orvoslásra szorul, amely csak jogszabály módosítás révén oldható meg.

32.4. A háztartási hulladék fogalmának a „*vegyes és elkülönítetten gyűjtött hulladék*” szövegrészával kapcsolatos elemzést megelőzően – figyelemmel egyrészt arra a tényre, hogy a Résztevékenységek fogalmai kifejezetten hivatkoznak a hulladékgyűjtési módokra, másrészt arra a tényre, hogy a gyűjtési módok még a Résztevékenységeknek az egymástól való elhatárolásában is szerephez jutnak, harmadrészt pedig arra, hogy a gyűjtési módok kihatással bírnak továbbá még annak az eldöntésére is, hogy egy adott hulladék beletartozik-e az adott résztevékenységnek a tárgyi hatályába, vagy sem – a vegyes gyűjtésnek és az elkülönített gyűjtésnek a fogalmával, továbbá a Ht 12 §-ban, 39 § (1) bekezdésében és az 59 § (2) bekezdésében rögzítettekkel kell foglalkoznom.

32.4.1. „*Elkülönítetten gyűjtött hulladék: olyan hulladék, amelyet fajta és jelleg - adott esetben típus - szerint a képződés helyén a vegyes hulladéktól, illetve más fajtájú, jellegű vagy típusú hulladéktól elkülönítve gyűjtenek*” (Ht 2 § (1) bekezdés 6. pont.) E fogalom az un. szelektív hulladékgyűjtésnek az univerzális definíciója. Lényege, hogy az a hulladék tekinthető szelektíven gyűjtöttnek, amelyet minden más fajtájú (anyagú), jellegű (veszélyes, nem veszélyes), illetve típusú (hulladékjegyzékben rögzített) hulladéktól, keletkezésének a helyén - tehát nem a gyűjtési lánc egy későbbi állomásán – elkülönítve gyűjtenek. A fogalomnak a „*képződés helyén*” kifejezése, a gyűjtésnek e módját, a háztartási hulladékokat illetően, a háztartáshoz köti. Vagyis esetünkben ezt a gyűjtési módot a háztartáson belül, a háztartást vezető személy alkalmazhatja, illetve adott esetben köteles alkalmazni, akár un. háztartási gyűjtőhelynek a háztartás egy elkülönült részén való a kialakításával, vagy a nélkül.

32.4.2. „*Vegyes hulladék: a háztartási és a háztartási hulladékhoz hasonló hulladéknak az a különböző fajtájú és összetételű hulladékot tartalmazó része, amelyet az elkülönítetten gyűjtött hulladéktól eltérő külön gyűjtőedényben gyűjtenek* (Ht 2 § (1) bekezdés 47. pont.) E fogalom értelmében, a háztartási hulladékot, a háztartást vezető személy – hozzáteszem, hogy un. tiltó rendelkezés hiányában – jogosult ömlesztve gyűjteni.

32.4.3. A Jogalkotó - a Ht 12 § (4) bekezdésének a megalkotásával - a hulladékok két (elkülönített illetve ömlesztett, vagy másképpen vegyes) gyűjtési módja közül, **az elkülönített gyűjtési módot nyilvánította elsődlegesnek**, kimondva, hogy az ömlesztett gyűjtésre, csak az alábbiaknak a fennállása esetén kerülhet sor:

„a) a különböző hulladéktípusok együtt történő gyűjtése nem befolyásolja hátrányosan a 15. § (1) bekezdése szerinti műveletet, és a gyűjtést követő hasznosítás eredménye az elkülönített gyűjtéssel hasonló minőségű,

b) az adott hulladékáram kezelésének általános környezeti hatásait figyelembe véve az elkülönített gyűjtés nem hozza a legjobb környezeti eredményt,

c) az elkülönített gyűjtés a hulladékgyűjtés helyes gyakorlatainak figyelembevételével mellett műszakilag nem megvalósítható, vagy

d) az elkülönített gyűjtés aránytalan gazdasági költségekkel járna, figyelembe véve a vegyes hulladékgyűjtés és -kezelés kedvezőtlen környezeti és egészségügyi hatásait, a hulladékgyűjtés és -kezelés hatékonyságának javításában rejlő lehetőségeket, a másodlagos nyersanyagok értékesítéséből származó bevételeket, valamint a szennyező fizet elv és a kiterjesztett gyártói felelősség alkalmazását.”

Ezek hiányában, valamint, ha az adott hulladékra a Ht, vagy - a Ht 12 § (5) bekezdésére épülően – külön jogszabály kifejezetten elkülönített gyűjtési módot írt elő, akkor az adott hulladék ömlesztetten nem gyűjthető. **E törvényhelyek alapján tehát, vegyes gyűjtésre csak kivételesen kerülhet sor.** E szabályok a háztartási hulladékokra is egyértelműen vonatkoznak. Vagyis a háztartást vezetőnek kell mérlegelnie azt, hogy az a.) – d.) pontok alapján, megadatott-e részére a vegyes gyűjtésnek a lehetősége. Igen valószínűen a c.) vagy a d.) pontban foglaltakat választja majd, mert ezek mutatkoznak a legkézenfekvőbbnek a vegyes gyűjtésnek az alátámasztására.

32.4.4. „*Az ingatlanhasználó az általa használt ingatlan területén képződő települési hulladékot elkülönítetten gyűjti, és azt - e törvényben meghatározott kivételekkel - a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőnek ellátó koncessziós társaságnak átadja.*” (Ht. 39 § (1) bekezdés)

32.4.5. „*A háztartásban képződő veszélyes hulladékot a hulladéktermelő elkülönítve, a környezet veszélyeztetését kizáró módon gyűjti, és azt a gyűjtőnek, a kereskedőnek, a hulladékkezelőnek vagy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőnek ellátó koncessziós társaságnak átadja.*” (Ht 59 § (2) bekezdés)

32.4.6. Az előbb hivatkozott rendelkezéseknek a „gyűjti” és „átadja” kifejezései folytán megállapítható, hogy a rendelkezések dekratív hatással bírnak, vagyis nem kötelezést, hanem elvárt – szankcióval nem sújtható - magatartást fogalmaznak meg. Persze áttételesen itt is kötelezésről van szó, hisz a háztartást vezető személy által e résztvevőnek az igénybevétele kötelező, s így részére az előírt elkülönített gyűjtési módnak az alkalmazása is kötelezőnek tekintendő. A hivatkozott két rendelkezés között azonban lényeges különbség van. Míg – a rendelkezésekhez kötelező hatást fűzve – az elő rendelkezés az összes települési (benne a háztartási hulladék) tekintetében ír elő elkülönített gyűjtési kötelezettséget, addig a második csak a veszélyesnek minősülő települési hulladékok (háztartási hulladékok) vonatkozásában követeli meg az elkülönített gyűjtésnek az alkalmazását. Ez utóbbi lényegét illetően rendben is van. Az első azonban nem, mert e résztvevőnek érintően, egyrészt **kizárja a háztartási hulladék vonatkozásában a vegyes gyűjtési módnak az alkalmazhatóságát**, másrészt pedig, gyakorlatilag lehetetlenné teszi a települési hulladékokat érintően, azok körébe tarto-

zó hulladékok tekintetében, a Résztevékenységeknek egymástól való elhatárolását. Azaz beleütközik a háztartási hulladéknak és a vegyes hulladéknak a fogalmába, valamint a Ht 12 § (4) bekezdésének, kivételt képező, vegyes gyűjtést biztosító rendelkezésébe. Amennyiben tehát a Ht 39 § (1) bekezdését kötelezést tartalmazó rendelkezésnek kell tekinteni, akkor ezen beleütközést – véleményem szerint - jogszabályalkotási, jogszabályszerkesztési hiba idézte elő. Megjegyzem, hogy bármennyire is kívánatos a vegyes gyűjtési módnak a háttérbe szorítása, annak totális megvalósítása a háztartási hulladékok vonatkozásában teljesen életszerűtlen. Ugyanis óhatatlanul mindig sor fog kerülni a vegyes gyűjtésre. **Ezért a Ht 39 § (1) bekezdése - amennyiben az kötelezést tartalmazó rendelkezésnek minősül – életszerűtlen magatartásra való kötelező hatása folytán, nem felel meg a jogkövethetőség követelményének.**

32.4.7. Csakhogy hiába jár el maradéktalanul a háztartást vezető személy, a Ht 12 § (4) bekezdésének első mondatában, illetve a Ht 39 § (1) bekezdésében és a Ht 59 § (2) bekezdésében rögzített ösztönző (kötelező) rendelkezéseknek megfelelően, ha a részére az adott helyen (azaz pld. a házhoz rendelt) rendelkezésre álló, hulladék átadására alkalmazott technológia (pld. kuka) nem biztosítja valamennyi előírtan szelektíven gyűjtendő hulladék vonatkozásában, annak szelektív módon való átadását. Egy ilyen rendszernek a működtetése a gyakorlatban kivitelezhetetlen. Ezt erősíti meg, a Ht 43 § (3) bekezdése is, amely lerögzíti az elvárt átvételi technikának a minimum követelményeit. Ezen minimum követelményekből is látható, hogy az abszolút szelektív gyűjtést az átvételi technológia nem tudja biztosítani. A Jogalkotó a háztartási hulladék fogalmának a megalkotásánál ezért adott nevesített szerepet a vegyes gyűjtési módnak. Ezzel a lépésével pedig – véleményem szerint siu generis alapon - felülírta a Ht 39 § (1) bekezdésében, 59 § (2) bekezdésében, és a Ht 12 § (4) bekezdésének első mondatában foglaltakat, amennyiben azok kötelezést tartalmazó rendelkezéseként kezelendők.

32.5. A „*vegyes és elkülönítetten gyűjtött hulladék*” szövegrésznek az alkalmazásával, a Jogalkotó kiemelte, hogy a háztartási hulladéknak a fogalma minkét gyűjtési módot egyformán preferálja. A fogalom szempontjából tehát mindkét gyűjtési mód relevanciával bír, azaz **közömbös az, hogy 32.2. sz. alpontban rögzített hulladékok, ténylegesen hogyan kerülnek gyűjtésre.** Vagyis a háztartást vezető személy, akkor is jogszerűen jár el, ha - a Ht 39 § (1) bekezdésében, Ht 59 § (2) bekezdésében, és a Ht 12 § (4) bekezdésében rögzített ösztönző (kötelező) rendelkezések mellőzésével – a háztartási hulladékokat, az átvevő által alkalmazott átvételi technológiájához igazodva gyűjti, s adja át.

32.6. A 32.2. alpontban rögzített hulladékok jellegük szerint veszélyes és nem veszélyes kategóriákba sorolhatók. **Ezen hulladékok jelleg szerinti kategorizálásának azonban a háztartási hulladék fogalma szempontjából nincs jelentősége.** Nincs, egyrészt mert a hulladékjelleg - a Ht 59 § (2) bekezdése értelmében - csak a gyűjtési mód szempontjából bír relevanciával, másrészt pedig, mert a vegyes hulladéokra a Ht 59 § (1) bekezdése értelmében, a veszélyes hulladéokra vonatkozó rendelkezések nem vonatkoznak. (Megjegyzem, ez persze nem jelenti azt, hogy amennyiben a Ht 59 § (2) bekezdése kötelező és nem deklaratív erővel bír, akkor a veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtésnek a kötelezettsége sutba dobható lenne.)

32.7. E résztevékenység vonatkozásában, **a háztartási hulladékok pénzbeli ellenértékkel való bírájának szintén nincs relevanciája,** vagyis közömbös, hogy rendelkeznek-e pénzbeli ellenértékkel vagy sem.

32.8. A háztartási hulladék fogalmának „*háztartásban, ideértve a lakó-, üdülő, vagy hétfélig házas ingatlanban, valamint a háztartásokhoz tartozó közös használatú helyiségekben képződő...*” szövegrészből, valamint abból, hogy a háztartásokat természetes személynek minősülő jogalanyok visznek, egyértelműen levezethető, hogy **a háztartási hulladék csak és kizárólagosan a természetes személynek minősülő jogalanyoknál keletkezhet.** (Megjegyzem, hogy e megállapítás a háztartási

hulladék, valamint háztartási hulladékhoz hasonló hulladék fogalmának összevetéséből is egyértelműen levezethető.)

A háztartási hulladékhoz hasonló hulladék fogalma

33. „*Háztartási hulladékhoz hasonló hulladék: az a vegyes, illetve elkülönítetten gyűjtött hulladék, amely a háztartáson kívül képződik, és jellegében, összetételében a háztartási hulladékhoz hasonló, így különösen a kiskereskedelemről, közigazgatásból, oktatásból, egészségügyi szolgáltatásokból, szállásadásból, étkeztetésből, valamint egyéb hasonló szolgáltatásokból és tevékenységekből származó hulladék.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 22. pont.) E fogalom alapján megállapítható, hogy a **háztartási hulladékhoz hasonló hulladék, lényegét illetően, háztartáson kívül keletkező, háztartási hulladék**. Ezért a 32.1. – 32.8. alpontokban foglaltak, megfelelő eltérésekkel, e hulladékfogalomra is relevanciával bírnak.

33.1. Egyértelműen lerögzíthető, hogy a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék, csak és kizárólagosan, **a jogi személyeknek illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek minősülő jogalanyoknál keletkezhet.** (Ismét megjegyzem, hogy e megállapítás a háztartási hulladék, valamint háztartási hulladékhoz hasonló hulladék fogalmának összevetéséből is levezethető.)

A kivétel hatása

34. A települési hulladék – s annak keretében a háztartási hulladék, valamint a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék - fogalmának a tisztázását követően, most visszatérek a Közszolgáltatási Résztevékenységhez, annak a feltárása végett, hogy e résztevékenységnek a tárgyi hatálya, vajon kiterjed-e települési hulladékoknak a teljes körre?

35. A választ e résztevékenység fogalmának az „- ide nem értve a gazdálkodó szervezet ingatlanhasználó háztartási hulladékhoz hasonló hulladék részét képező elkülönítetten gyűjtött hulladékát – „szövegrésze adja meg. E szövegrész egy kivételt rögzít. A szövegrész, mint kivétel alapján megállapítható, hogy **a gazdálkodó szervezetnek minősülő jogalanyok által elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladékhoz hasonló hulladék, nem képezi e résztevékenységnek a tárgyát.** Ezért a 34. sz. pontban feltett kérdés a „nem” szóval válaszolható meg.

36.A kérdés most már egyrészt az, hogy a Ht szempontjából mely jogalanyok tekintendők gazdálkodó szervezetnek, másrészt pedig az, hogy mi indokolhatta e kivételnek a megalkotását?

36.1. „*Gazdálkodó szervezet: a polgári perrendtartásról szóló törvényben meghatározott gazdálkodó szervezet, ide nem értve azt a költségvetési szervet, amelyet az államháztartásról szóló törvény szerint közfeladat ellátására hoztak létre.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 15 pont.)

36.2. „*Gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepe, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a közös vállalat, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, emellett gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, jogszabály alapján a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat alkalmazó egyéb jogi személy, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány” (Pp. 7 § (1) bekezdés 6.) pont.)*

37. A kivétel indokaként felhozom, hogy a hulladék árujellege indokolhat egy ilyen kitételt, ha az a cél, hogy a gazdálkodó szervezetek az átadási kötelezettségből eredően, az értékkel bíró hulladékaik után, ellentételezéseként kompenzációra legyenek jogosultak.

Összegzés

38. Miután ismertté vált a kivétel, óhatatlanul adódik annak az igénye is, hogy explicite (azaz kifejezetten) is meghatározásra kerüljön, hogy mely hulladékokra teljed ki e résztevékenységnek a tárgyi hatálya?

39. Válaszul, s egyben összegzésül lerögzíthető, hogy - a Ht 12 § (4) bekezdését, 39 § (1) bekezdését, 59 § (2) bekezdését átlépve - kifejezetten e résztevékenységnek a fogalmára alapozva, **e résztevékenységnek a tárgyi hatályába:**

- egyrészt - függetlenül a gyűjtésnek a módjától, a hulladékoknak a jellegétől és a pénzbeli ellenértékkel való bírásától - a természetes személyek háztartásaiban, valamint a gazdálkodó szervezeteket kivéve, a jogi személyeknek illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek minősülő jogalanyoknál keletkező-,
- másrészt - függetlenül a hulladékoknak a jellegétől és a pénzbeli ellenértékkel való bírásától – a gazdálkodó szervezeteknél keletkező, általuk jogszerűen vegyesen gyűjtött

32.2. sz. alpontban rögzített hulladékok tartoznak.

40. E témakör lezárása előtt megemlítem még, hogy e résztevékenység fogalmának a „*valamint a természetes személy ingatlanhasználó lomtalanítás körébe tartozó lomhulladékának*” szövegrésze – álláspontom szerint - két okból eredően is problémás. Egyrészt azért, mert a háztartási hulladéknak a fogalma magába foglalja a lomhulladékot is, s így e résztevékenység fogalmának - „*amely magában foglalja az ingatlanhasználó települési vegyes és elkülönítetten gyűjtött hulladékának*” szövegrészű - első fordulatába, az már automatikusan beleértődik. Ezen felül, az első fordulat az ingatlanhasználóknak a teljes körét is lefedi, tehát abba értelemszerűen, a természetes személy ingatlanhasználók is beletartoznak. Vagyis e résztevékenységnek a fogalma a problémás szövegrészt teljesen feleslegesen tartalmazza. Gondolkodtam azon is, vajon szerepeltetésének lehet-e esetleg elhatároló funkciója? Lomhulladékkal - mivel az, fogalma szerint (lásd a 32.1. sz. alpontot), háztartási hulladéknak minősül - csak természetes személyek rendelkezhetnek, ezért arra a következtetésre jutottam, hogy a problémás szövegrészhez elhatároló funkció sem kapcsolódik. Alkalmazása viszont, megtévesztésre adhat okot. Ugyanis egy fordított, azaz acontrário értelmezéssel arra az álláspontra is lehetne belőle jutni, hogy a lomhulladék kivételével, a természetes személyen kívüli más ingatlanhasználónak a háztartási hulladéka, függetlenül attól, hogy az vegyesen vagy elkülönítve került gyűjtésre, beletartozik e résztevékenységbe. E következtetés azonban téves, mert ellentétben áll a háztartási hulladék, valamint a háztartási hulladékhoz hasonló hulladék fogalmával, amely fogalmak szerint, természetes személynek háztartási hulladéka, gazdálkodó szervezetnek pedig, háztartási hulladékhoz hasonló hulladéka van.

A résztevékenység tartalma

41. E résztevékenységnek a tartalmát, az átvétel, a gyűjtés, az elszállítás, az előkezelés, a kereskedés, a kezelésre történő átadás, valamint a létesítmény fenntartás és üzemeltetés alkotja. Összehasonlítva ezt a 16. sz. pontban említettekkel, megállapítható, hogy azok nem fedik le a - Ht 2 § (1) bekezdésének 26. d.) pontjában rögzített – hulladékgazdálkodási tevékenységként megnevezett tevékenységeknek a teljes körét. Így a gyűjtésnek, a szállításnak és a kezelésnek a felügyelete, a létesítmény utógondozás, a hasznosításnak és az ártalmatlanításnak a más nevében való szervezése, eleve nem tartozik, e résztevékenységnek az un. tevékenységi hatálya alá. A legszembetűnőbb eltérést azonban az adja, hogy **e résztevékenységnek a köréből az előkezelésen kívül, minden további ke-**

zelési tevékenység is kiesik. Az „előkezelés” szóból és a „kezelésre történő átadás” kifejezésből ez egyértelműen következik.

A résztvékenység eszközszerkezete

42. E résztvékenységnek az eszközszerkezete - „a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmény” szövegrészből következően, **csak a hulladékgazdálkodási létesítmények tartoznak.** De ezek közül is csak azok, amelyek a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintettek. Ezen érintettség azonban problémás. Ugyanis, a Közszolgáltatásnak a Ht 2 § (1) bekezdésének 27. pontjában szabályozott fogalma, 2023 június hó 30 napjával, hatályon kívül helyeződik. 2023 július hó 1 napjával tehet, ahhoz igazodni már nem lehet. Ezért a „közszolgáltatással érintett” kifejezésnek e résztvékenység fogalmában való benne maradása, **jogszabályalkotási, jogszabályszerkesztési hiba.** Vagyis a létesítmények körének, a hatályon kívül helyezésre kerülő fogalomra épülő leszűkítése értelmetlen, és így a Jogalanyok részéről kezelhetetlen.

43. A leszűkítés - a 42. sz. pontban foglaltak ellenére – ténylegesen mégis fennáll. Azt ugyanis, e résztvékenységnek a 41. sz. pontban említett tartalma, automatikusan hozza létre azzal, hogy az előkezelésen kívüli kezelési műveletek, valamint az ott megemlített további hulladékgazdálkodási tevékenységek nem tartoznak bele e résztvékenységnek a tevékenységi hatályába. Ezért az ezeket szolgáló létesítményekre nincs is szükség e résztvékenységnek a végzéséhez. Vagyis **e résztvékenység tevékenységi hatályba nem tartozó tevékenységeket szolgáló létesítmények (így többek között a kezelő létesítmények), kiesnek e résztvékenységnek az eszköz hatálya alól.**

44. Megjegyzem, hogy a 11.2. sz. alpontban hivatkozott hulladékgazdálkodási berendezések szintén nem tartoznak bele e résztvékenységnek az eszköz hatályába. E tény a résztvékenységnek a végzésekor, jelentős technikai problémáknak lehet a forrása.

A résztvékenységet igénybe vevők

45. A Ht, e résztvékenységet kötelezően igénybe vevő Jogalanyoknak a körét, nem a fentebb már említett hulladékbirtokos fogalmához, hanem attól eltérően, az „ingatlanhasználó” fogalmához kötötte.

Az ingatlanhasználó fogalma

46. „*Ingatlanhasználó: az ingatlan birtokosa, tulajdonosa, vagyonkezelője, valamint a társasház és a lakásszövetkezet, aki (amely) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvékenység igénybevételére köteles és akinek (amelynek) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvékenységet el látó koncessziós társaság rendelkezésére áll.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 34. pont.)

47. Az említett fogalom, az igénybe vevő személyeknek a körét az ingatlanhoz, pontosabban annak a használatához kapcsolja. Ezért úgy vélem, hogy nem kerülhető el egyrészt az ingatlan fogalmának, másrészt pedig, az ingatlanhasználó és a hulladékbirtokos egymáshoz való viszonyának az ismertetése. Rátérve ezekre, elsőként az ingatlan fogalmát rögzítem. **Ingatlan a telek és mindaz, ami azal szorosan összefügg** (építmények, növényzet stb.) E fogalomból következően is látható, hogy az ingatlanok a használatuk során, óhatatlanul keletkezhetnek (termelődnél) illetve keletkeznek (termelődnek) hulladék (szemét, lom, zöldhulladék stb.), és így az ingatlan használója, mint elsődleges hulladéktermelő, egyben hulladékbirtokosnak is tekintendő. Való igaz, hogy az esetek többségében, azaz akkor, amikor valóban keletkezik hulladék, az ingatlanhasználó egyben hulladékbirtokossá is válik. Hulladék keletkezésének a hiányában azonban, az ingatlanhasználó sohasem lesz hulladékbirtokos. De természetesen az is előfordulhat az ingatlanhasználó hulladékbirtokosi státusza pulzál, vagyis, egy-

szer az lesz, egyszer pedig nem. Az ingatlanhasználónak a fogalma tehát tágabb a hulladékbirtokosnak a fogalmánál. Ezt felismerve, a Jogalkotó, az ingatlanhasználó fogalmának a megalkotásával és beillesztésével hozta létre azt, hogy e résztvevénységet olyan Jogalanyok is kötelesek legyenek igénybe venni, akiknek vagy abszolút nincs, vagy pedig adott időpillanatban relatíve nincs hulladéka. Megjegyzem, hogy ezen érvelésemnek a helyessége - analógiát alkalmazva - a 3213/2013 (XII.2.) ÁB határozatból is levezethető, amelynek lényege szerint, az ingatlanhasználó akkor is köteles a szemétszállításáért díjat fizetni, ha nincs hulladéka.

48. Rátérve az ingatlanhasználónak a fogalmára, megállapítható, hogy e résztvevénységet igénybe venni köteles Jogalanyoknak a köre, leszűkül azokra a Jogalanyokra - függetlenül attól, hogy gazdálkodó szervezetnek minősülnek-e vagy sem - akik ingatlant használnak, vagy ingatlanként is funkcionálnak. **Nevezetesen az ingatlan birtokosára, tulajdonosára, vagyongazdálkodójára, valamint az ingatlanként működő társasházra, illetve az ingatlanként is funkcionáló lakásszövetkezetre.** Megfordítva (a-contrário) tehát leszögezhető, hogy mindazok a Jogalanyok, akik nem minősülnek ingatlanbirtokosnak, ingatlan tulajdonosnak illetve ingatlan vagyongazdálkodóknak, valamint társasháznak és lakásszövetkezethez tartozóknak, nem tartoznak e résztvevénység személyi hatálya alá.

49. A társasház és a lakásszövetkezet, a közös tulajdonú-, illetve a szövetkezeti tulajdonú ingatlanrészekben keletkező hulladékok vonatkozásában, mint hulladékbirtokos, a saját jogán tekintendő ingatlanhasználónak. Figyelembe véve azonban az eddigi gyakorlatot, amely szerint, a szemétszállításra, nem az egyes társasházi, lakásszövetkezeti ingatlantulajdonosok, hanem a társasház, illetve a lakásszövetkezett kötött eddig is szerződést az adott szolgáltatóval, felvetődhet annak a kérdése, hogy e résztvevénység vonatkozásában önálló ingatlanhasználóknak minősülnek-e a társasházi, valamint a lakásszövetkezeti ingatlanok birtokosai, tulajdonosai, vagyongazdálkodói, vagy ha már a társasház és a lakásszövetkezet önállóan is megnevezetett, akkor helyettük a társasház és a lakásszövetkezet jár-e el ingatlanhasználóként? Álláspontom - arra épülően, hogy nem célszerű egy jó bevált gyakorlatnak a felrúgása – az, hogy **kiesnek még e résztvevénységnek a személyi hatálya alól a társasház, valamint a lakásszövetkezet ingatlanainak a birtokosai, tulajdonosai és vagyongazdálkodói is**, mert róluk az igénybevételi kötelezettség – az általuk alkotott közösség folytán - áthárul a társasházra és a lakásszövetkezetre. Ezen álláspontomat a fogalomnak „*koncessziós társaság rendelkezésére áll*” szövegrésze is alátámasztja, mert a koncessziós társaság nem a társasházi, lakásszövetkezeti ingatlanok birtokosai, tulajdonosai vagyongazdálkodói, hanem a társasház és a lakásszövetkezet részére fog majd rendelkezésre állni. Ebből következően pedig, leszögezhető, hogy e résztvevénység által érintett Jogalanyoknak a köre kiterjed:

- a társasházi és a lakásszövetkezeti ingatlanok birtokosai, tulajdonosai és vagyongazdálkodói kivételével, minden ingatlanbirtokosra, ingatlantulajdonosra, ingatlanvagyongazdálkodóra
- a társasházra
- a lakásszövetkezetre.

50. A Jogalanyoknak az előbbi pontban említett köre, a fogalom két együttes, és így együttesen alkalmazandó további feltétele folytán, tovább szűkül azokra a Jogalanyokra, akikre vonatkozóan „*a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevénység igénybevételére köteles és akinek (amelynek) a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevénységet ellátó koncessziós társaság rendelkezésére áll.*” szövegrész relevanciával bír. Megfordítva (a-contrário) tehát leszögezhető, hogy mindazok a nem társasházi, illetve lakásszövetkezeti ingatlan birtokosok, tulajdonosok, vagyongazdálkodók, valamint mindazon társasházak és lakásszövetkezetek, amelyekre vonatkozóan, **a két együttes feltétel nem áll fenn, nem tartoznak e résztvevénységnek a személyi hatálya alá, s így nem kötelesek e résztvevénységet igénybe venni.**

51. A kettős feltétel fennállása tényének a megállapítását követően, e kettős feltételt veszem most górcső alá.

51.1. Első ránézésre furcsának mondható, hogy a résztvevénységnek az alanya az ingatlanhasználó fogalmával, az ingatlanhasználó fogalma pedig, e résztvevénységnek a fogalmával került, a Jogal-
kotó által definiálásra, mégpedig törvényi értelmezéssel. Ezen ellentmondás – álláspontom szerint -
csak azzal oldható fel, ha a kettős feltételt rögzítő szövegrész első fordulataiban, a hulladékkör jut sze-
rephöz. Ekkor viszont ki kell jelentenem, hogy az ingatlanhasználó fogalmából eredően, e résztve-
vénységnek a személyi hatálya, végül is csak azon, a **49. sz. pontban említett Jogalanyok tar-
toznak, akik e résztvevénység tárgyi hatálya alá tartozó hulladékokkal rendelkeznek**, vagy ilyen
hulladékokkal életük, működésük során, potenciálisan is rendelkezhetnek. Megfordítva (a-contrário)
ez azt jelenti, hogy a társasházi és a szövetkezeti ingatlanok birtokosai, tulajdonosai és vagyongazdál-
kodói kivételével, mindazon ingatlanbirtokosok, ingatlantulajdonosok és ingatlan-vagyongazdálkodók, valamint
mindazon társasházak és lakásszövetkezetek, akiknek nincs e résztvevénység tárgyi hatálya alá tar-
tozó hulladéka, vagy akiknek még potenciálisan sem lehet ilyen hulladéka, nem tartoznak e résztve-
vénységnek a személyi hatálya alá. Arra a kérdésre, hogy a mindennapi életben, fellehetők-e egyál-
talan ilyen Jogalanyok, jelenleg csak annyit tudok mondani, hogy elméletileg nem kizárt a létezésük.
Minden esetre megemlítem, hogy – álláspontom szerint – ezen értelmezésem esetleges helytelensége
esetén, az egymással való definiálásnak a fennállta, értelmezési káoszhoz vezet. Az ezt előidéző álla-
pot pedig, súlyos jogszabályalkotási-, illetve jogszabályszerkesztési hibának minősül.

51.2. A szövegrész második fordulata, a fogalom további kritériumaként, e résztvevénységet ellátó
koncessziós társaság Jogalanyok részére való rendelkezésre állásának a fennállását követeli meg. E
kritériummal kapcsolatban alappal tehető fel az a kérdés, hogy mit kell érteni a koncessziós társaság,
valamint a rendelkezésre állás kifejezések alatt?

51.2.1. „*Koncessziós társaság: a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény (...) 20. § (1) bekezdé-
sében meghatározott, a koncesszor által, annak részvételével alapított gazdasági társaság.*” (Ht 2 §
(1) bekezdés 36.d. sz. pont.)

51.2.2. „*Koncesszor: a hulladékgazdálkodási koncessziós jogosultság átengedése tekintetében az
állam által lefolytatott, jogszabályban meghatározott nyilvános kiválasztási eljárás nyertes ajánlat-
tevője, a koncesszió jogosultja*” (Ht 2 § (1) bekezdés 36.f. sz. pont.)

51.2.3 A fogalmakból látható, hogy a koncesszor, valamint a koncessziós társaság (továbbiakban:
Társaság) a Közfeladat ellátásának koncesszióba való adása esetén jut csak szerephez.

51.2.4. A Közfeladat ellátásának 35 éves időtartamra szóló, koncesszióba való adása, időközben meg-
történt. A kiírt pályázatot a MOL Nyrt nyerte el. A koncessziós szerződés megkötésre került. Így a
koncesszornak működésképes állapotba kell hozni a rendszert. Igen valószínűen, a közeljövőben, a
Társaság létrehozása is meg fog valósulni.

51.2.5. Álláspontom az, hogy rendelkezésre állás alatt **e résztvevénység fizikai és jogi igénybe ve-
hetőségének a realitása értendő**. Vagyis az, hogy a Társaság szolgáltatásának a felajánlása révén, a
Jogalanyok részéről ismertté váljon, hogy e résztvevénységet részükre a Társaság nyújtja és így a
Társaság útján tehetnek eleget az igénybevételi kötelezettségüknek.

Az ellátás szabályozása

51.3. Végezetül e témakör zárása előtt, kénytelen vagyok – az ingatlanhasználó fogalmával összefüggésben - a Közfeladat ellátásának a szabályozásával kapcsolatban, két észrevételt tenni.

51.3.1. A Jogalkotó a Közfeladatnak az ellátását sajátosan szabályozta. E sajátosságnak a lényege egyrészt az, hogy a Ht norma-anyaga eleve arra a koncepcióra került felépítésre, hogy a Közfeladatnak az ellátását a Magyar Állam koncesszióba fogja adni – ez a Társaságnak az ingatlanhasználó fogalmába való szerepléséből is kitűnik - másrészt pedig az, hogy a Ht. egyes rendelkezéseiben, szembe menve a koncesszióba adásra épülő szabályozással, megjelenik a Közfeladatnak a Magyar Állam-, vagy a nevében eljáró, általa kijelölt szervezet általi ellátásának a lehetősége is. (Lásd a Ht 31 § (2) bekezdésének ae.) alpontját, 31 § (3) bekezdését, 32/B § (2)-(3) bekezdéseit, 38 § (2) bekezdését, 53/A § (3) bekezdését!)

51.3.2. Amennyiben a megkötött koncessziós szerződés bármely oknál fogva nem lép hatályba, vagy amennyiben az idő előtt felmondásra, megszüntetésre kerül, illetve ellehetetlenül, akkor az ingatlanhasználó fogalma egyértelműen gátjává válik a Közfeladat ellátásának. Gátjává válik, mert senki sem fog ingatlanhasználónak minősülni, s ebből következően senki sem fog – igénybe vevői oldalról - e résztvevő személyi hatálya alá tartozni. Vagyis a Közfeladat ellátásának a Magyar Állam általi ellátása - a Ht említett sajátos szabályozásának köszönhetően - a **Ht teljes átdolgozását fogja majd igényelni.**

Összefoglalás

52. E résztvevő fogalmára épülően - a feltártak alapján – megállapítható, hogy e résztvevőnek:

- a **tárgyát** (azaz a tárgyi hatályát) egyrészt - függetlenül a gyűjtésnek a módjától, a hulladékoknak a jellegétől és a pénzbeli ellenértékkel való bírásától - a természetes személyek háztartásaiban, valamint a gazdálkodó szervezeteket kivéve, a jogi személyeknek illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek minősülő jogalanyoknál keletkező-, másrészt - függetlenül a hulladékoknak a jellegétől és a pénzbeli ellenértékkel való bírásától – a gazdálkodó szervezeteknél keletkező, általuk jogszerűen vegyesen gyűjtött, 32.2. sz. alpontban rögzített hulladékok képezik.
- a **tartalmát** (azaz a tevékenységi hatályát) a hulladékgazdálkodási tevékenységek közül, csak az átvétel, a gyűjtés, az elszállítás, az előkezelés, a kereskedés, a kezelésre történő átadás, valamint a létesítmény fenntartás és üzemeltetés alkotja. Így a gyűjtésnek, a szállításnak és a kezelésnek a felügyelete, a létesítmény utógondozás, a hasznosításnak és az ártalmatlanításnak a más nevében való szervezése, valamint az előkezelésen kívül, minden további kezelési tevékenység már nem tartozik, e résztvevőnek a tevékenységi hatálya alá.
- az **eszközeit** (azaz az eszköz hatályát) a hulladékgazdálkodási létesítmények közül, csak azok a létesítmények alkotják, amelyek e résztvevőnek tartalmát alkotó tevékenységeknek a végzéséhez szükségesek. Vagyis a hulladékgazdálkodási berendezések-, valamint a létesítmények körében, többek között, az előkezelésen kívüli további kezeléshez szükséges létesítmények, már nem tartoznak e résztvevőnek az eszköz hatálya alá.
- az **igénybe vevői körét** - a társasházi és a szövetkezeti ingatlanok birtokosai, tulajdonosai és vagyongazdálkodói kivételével – azon ingatlanbirtokosok, ingatlantulajdonosok, ingatlanvagyonkezelők, továbbá azon társasházak és lakásszövetkezetek alkotják, akik a 32.2. sz. alpontban említett hulladékokkal rendelkeznek, vagy ilyen hulladékokkal életük, működésük során, potenciálisan is rendelkezhetnek, s akik részére a Társaság e résztvevőnek végzésére vonatkozó szolgáltatását felajánlotta.

53. Fentiek folytán megállapítható, hogy Közzolgáltatási Résztvevő, mint résztvevő

– definiáltságának megfelelően - egy leszűkített tárgyú, tartalmú és eszközrendszerű hulladékgazdálkodási tevékenység.

Ötödik Fejezet

Az Intézményi Résztevékenység

A résztevékenység fogalma

54. A 21.2.2. sz. alpontban rögzített fogalom nyelvtani értelmezése alapján megállapítható, hogy a Jogalkotó, az ingatlanhasználóra épülő nyelvtani birtokosszerkezetet megszakította, majd azt követően, még két új nyelvtani birtokosszerkezetet is beépített a fogalomba és elhatárolásként még egy „és” szót is alkalmazott. Ennek köszönhetően, **e résztevékenységnek a tárgya és tartalma túlmegy a hulladékgazdálkodáson**, annak ellenére is, hogy a fogalom e résztevékenységet hulladékgazdálkodási tevékenységnek definiálja. Túlmegy, mert a hulladék mellett megjelenik benne a termék, a hulladékgazdálkodási tevékenységek mellett pedig, a hulladékképződést megelőző tevékenység is. Ezzel – álláspontom szerint - **a Jogalkotó itt, egy a normavilágosság elvébe ütköző fusztrációt hozott létre**. Ugyanis összeegyeztethetetlenül élesen elhatárolódik egymástól a terméknek, és a hulladéknak, valamint hulladékképződést megelőző tevékenységnek, és a hulladékgazdálkodási tevékenységnek a fogalma. Ezek összegyúrása pedig megtévesztő helyzetet hoz létre, mert kvázi hulladékká minősíti a terméket, és kvázi hulladékgazdálkodási tevékenységgé nyilvánítja a hulladékképződést megelőző tevékenységet. Holott a termék illetve a hulladékképződést megelőző tevékenység vonatkozásában a hulladéknak a fogalma még szóba sem jöhet. A termék ugyanis mindaddig csak hulladékképző dolognak tekintendő, ameddig el nem nyeri – a hulladék jogi fogalmának a beálltával - a hulladék státust. Mindezt arra alapozom, hogy ellenkező esetben, a Jogalkotónak a fogalmat az alábbiak szerint kellett volna megalkotnia: *Intézményi Résztevékenység - az a kötelező jelleggel igénybe veendő hulladékgazdálkodási résztevékenység, amely magában foglalja az ingatlanhasználó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladékának, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működésének részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékek hulladékának és a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó **termékekből származó hulladéknak** az átvételét, gyűjtését, elszállítását, előkezelését, kereskedelmét és kezelésre történő átadását, ideértve az ezek által érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartását és üzemeltetését, továbbá az ilyen hulladékokra létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek 53/A. § (4) bekezdésében meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő szervezeti feladatainak ellátását.*

A résztevékenység tárgya

55. A résztevékenység tárgyára rátérve megállapítható, hogy a fogalom alapján, e résztevékenységnek a tárgykörét

- termékek tekintetében: a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékek
- hulladékok tekintetében:
 - az ingatlanhasználónak a Közszolgáltatási Résztevékenység hatálya alá nem tartozó települési hulladékok
 - kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékeknek a hulladékok
 - a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek a hulladékok

alkotják. A továbbiakban ezek elemzésével foglalkozom.

A termékek köre

56. E résztevékenység fogalmának a „*kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek*” szövegrésze révén, a Jogalkotó a módosítás során, végleg eldöntötte e résztevékenység korábbi fogalmából eredő azon dilemmát, hogy vajon a visszaváltási díjas rendszer, a Ht 32/B §-ban rögzített, un. kötelező visszaváltási díjas rendszer mellett, magába foglalja-e a Ht 25 § (1) bekezdésében, valamint a 26 § (1) bekezdésében rögzített, önkéntes alapon létrehozott visszaváltásoknak a rendszerét. A döntés értelmében ez utóbbiak, most már kétséget kizáróan nem tartoznak e résztevékenységnek a tárgyi hatálya alá.

57. A kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek a köre jelenleg nem ismert, mert az erre vonatkozó jogi szabályozás még nem született meg. Ugyanakkor a visszaváltási díj - Ht 2 § (1) bekezdés 49.a. pontjában rögzített - fogalmának „*kormányrendeletben meghatározott*” szövegrésze, biztosítékot nyújt a Jogalanyok részére arra, hogy ténylegesen is születni fog majd egy jogszabály, amely e témát teljes körűen szabályozza. Igen valószínűen e jogszabály fogja majd detronizálni (trónfosztottá tenni) a 209/2005. (X. 5.) Korm. rendelettel bevezetett jelenleg működő betétdíjas rendszert.

A hulladékok köre

58. A hulladékok tekintetében az alábbiak rögzíthetők:

58.1. A fogalom „...*az ingatlanhasználó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladékának,*” szövegrésze alapján, e résztevékenység tárgyi hatálya alá tartozó hulladékoknak az elő körét - függetlenül a hulladékoknak a jellegétől - a gazdálkodó szervezetnek minősülő ingatlanhasználóknál keletkező, azok által elkülönítetten gyűjtött, háztartási hulladékokhoz hasonló hulladékok – azaz lényegét illetően, a 32.2. sz. alpontban rögzített, elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladékok – alkotják.

58.2. A második körbe a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerbe tartozó termékeknek a hulladékaik tartoznak. „*Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer: olyan intézkedések együttese, amelyek célja annak biztosítása, hogy a termék gyártója viselje a pénzügyi felelősséget, vagy a pénzügyi és szervezési felelősséget a termék életciklusa során a hulladékká válást követő hulladékkezelésért.*” (Ht 2 § (1) bekezdés 36.b. pont.) E foglomból következően, gyártói felelősségé és költségé válik, a gyártó által előállított, e rendszerbe tartozó termékekből keletkező hulladékoknak a kezeltetése. Ezért alappal tehető fel a kérdés, hogy mely gyártók, mely termékei tartoznak bele ebbe a rendszerbe?

58.2.1. A Jogalkotó e résztevékenység fogalmának a módosítása során, „*a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működésének részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott,*” szövegrésznek a fogalomba való beiktatásával kifejezésre juttatta, hogy az e területet érintő, jelenleg széttagolt jogi szabályozást egy egységes szabályozással fogja felváltani. Ezen egységes átfogó jogszabálynak a megalkotása vélhetően folyamatban van. **Jenleg tehát nem lehet megmondani, hogy mely gyártók, mely termékeire fog kiterjedni az új jogszabály.**

58.2.2. Mivel jogrendszerünkben burkoltan jelenleg is fellelhetők olyan jogszabályok, amely kiterjesztett gyártói felelősségi rendszert hoznak létre, még akár úgy is, hogy a létrehozó jogszabályban még csak meg sem említődik, hogy valójában erről van szó, ezért az új jogi szabályozás, igen valószínűen magába fogja majd integrálni:

- a hulladékká vált gépjárművekről szóló 369/2014 (XII.30.) Korm. rendeletet,

- az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 197/2014 (VIII.1.) Korm. rendeletet,
- az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 445/2012 (XII.29) Korm. rendeletet,
- a csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 442/2012. (XII. 29.) Korm. rendeletet,
- az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló 349/2021. (VI. 22.) Korm. rendeletet,
- a lakossági gyógyszerellátás során képződött gyógyszerhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 11/2017. (VI. 12.) EMMI rendeletet.

58.2.3. Mindezekből következően pedig megállapítható, hogy igen valószínűen, a hulladékká vált

- gépjárművek,
- elektromos és elektronikus berendezések,
- elemek és akkumulátorok,
- csomagolóanyagok,
- az egyszer használatos italpalackok,
- gyógyszerek

e résztevékenység tárgyi hatálya alá fognak majd tartozni.

58.3. A harmadik kört, a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékek hulladékai képezik. (Ezek tekintetében lásd az 57. sz. pontban foglaltakat.)

58.4. E résztevékenység 21.2. sz. pontban ismertetett fogalmai már nem tartalmazzák a termékdíjról szóló 2011 évi LXXXV törvényre való utalást, ezért **az alábbi termékdíjas termékeknek a hulladékai már nem esnek e résztevékenységnek a tárgyi hatálya alá:**

- az akkumulátorok
- a csomagolószerkezetek
- az egyéb hőolajtermékek
- az elektromos, elektronikai berendezések
- a gumiabroncsok
- a reklámhordozó papírok
- az egyéb műanyag termékek
- az egyéb vegyipari termékek
- az irodai papírok

Észrevételek

59. Fentiek tisztázást követően, az összefoglalás előtt, szükségesnek tartottam még néhány jelentőséggel bíró gondolatnak a közlését.

59.1. A C-2/90 sz. ügyben hozott uniós döntés értelmében, *”A hulladék akár hasznosítható, akár nem, árunak tekintendő”*. Erre épül, a Ht 2 § (1) bekezdésének 36.c. sz. pontjában szereplő kompenzációnak a fogalma, amely szerint, a *„Kompenzáció: az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezet részére pénzben kifejezhető értékkel rendelkező, a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység körébe tartozó hulladéknak átadásáért fizetett ellenérték.”* E fogalomból levezethetően, az 58.1. – 58.3. sz. alpontokban említett hulladékok - ellentétben a Közszolgáltatási Résztevékenység tárgyi hatályába tartozó hulladékokkal - azon rendező elvre épülően, hogy pénzben kifejezhető értékkel ren-

delkeznek-e vagy sem, pénzben kifejezhető értékkel bíró, illetve pénzben kifejezhető értékkel nem bíró hulladékokra oszthatók fel. Az előbbieknél az átadásáért az átadót tehát kompenzáció – azaz árullenérték - illeti meg. A fogalom azonban nem minden átadót, hanem **csak a gazdálkodó szervezetnek minősülő eredeti hulladéktermelőt, vagyis az ilyennek számító hulladékbirtokost tekinteti kompenzációra jogosultnak**. Ezért ún. költői kérdésként merül fel bennem, hogy ez, vajon nem ütközik-e, a hátrányos megkülönböztetésnek a tilalmába?

59.2. Összehasonlítva a 32.2. sz. alpontban, és az 58.2.3. sz. alpontban foglaltakat, megállapítható, hogy egyes hulladékok csoportok, illetve hulladékok között átfedések vannak. Így

- a csomagolási hulladékok,
- az elektromos és elektronikus berendezések hulladékai
- az elem- és akkumulátor-hulladékok

a háztartási hulladékhoz hasonló hulladékok (azaz gyakorlatilag a háztartási hulladékok) kategóriájába is, valamint feltehetően a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerbe tartozóan is szerephez jutnak. Azt, hogy egy tényhelyzetben melyikbe fognak majd tartozni, véleményem szerint, a Jogalanyok fogják majd eldönteni. E kettős helyzet beállta miatt, a Jogalanyokat, a nem megfelelő döntésükért – álláspontom szerint – **hátrány nem érheti**, mert a Jogalkotó hozta létre ezt a kettős helyzetet. Ha pedig még a termékdíjas termékeknek az 58.4. sz. alpontban rögzített körét is nézem, akkor pedig már nem is a kettős, hanem hármass helyzet áll fenn.

Összefoglalás

60. Függetlenül a hulladéknak az 58.1 – 58.3. sz. alpontokba való tartozásától, feltehetően az alábbi hulladékok sorolhatók majd be e résztevékenységnek a tárgyi hatálya alá:

- anyagát tekintve, a papír- és a kartonpapír-, az üveg-, a fém-, a műanyag-, a fa-, a textilhulladékok
- anyaguktól függetlenül, a csomagolási hulladékok,
- a biológiailag lebomló kerti vagy parkból származó hulladékok,
- az élelmiszer és konyhai hulladékok,
- az élelmiszer-feldolgozó üzemekben képződő, élelmiszer és konyhai hulladékokhoz hasonló hulladékok
- elektromos és elektronikus berendezések hulladékai
- az elem- és akkumulátor-hulladékok,
- a gazdálkodó szervezetnél keletkező lomhulladékhoz hasonló hulladékok (pld. bútorok stb.)
- gépjárművek hulladékai
- hulladékká vált egyszer használatos italpalackok,
- gyógyszerhulladékok
- a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékeknek a hulladékai.

A résztevékenység tartalma

61. E résztevékenységnek a tartalmát, az átvétel, a gyűjtés, az elszállítás, az előkezelés, a kereskedés, a kezelésre történő átadás, a létesítmény fenntartás és üzemeltetés, továbbá a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátása, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetése alkotja. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy e résztevékenységnek a tartalma - **a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátásán, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetésén túl - teljesen azonos a Közszolgáltatási Résztevékenységnek a tartalmával**. Ezért a 41. sz. pontban foglaltak, e résztevékenység vonatkozásában is relevánsak.

62. A kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátása, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetése révén, az említett tartalom olyan tevékenységeket is magába foglal, amelyek már nem tartoznak bele a hulladékgazdálkodásnak a 9. sz. pontban említett, s a Ht 2 § (1) bekezdésének 26.) pontjában rögzített, törvényi értelmezéssel megállapított fogalmába. **Már e tény is megerősíti, hogy e résztevékenység csak részben tekinthető hulladékgazdálkodási tevékenységnek.** Ugyanis addig, amíg a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátása, mint tevékenység, áttételesen talán még közelíthető a hulladékgazdálkodáshoz, a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetése, mint tevékenység, viszont már egyértelműen **a hulladékkezelést megelőző tevékenységnek tekintendő,** mivel annak lényegét alapvetően a termék újrahaznátának a biztosítása képezi.

63. Az előbbiekből következően leszögezhető, hogy **e résztevékenység részben hulladékgazdálkodási, részben pedig hulladékkezelést megelőző tevékenységeknek az összességéből áll.**

A résztevékenység eszközrendszere

64. E résztevékenységnek az eszközrendszerébe, a résztevékenység tartalmát képező tevékenységek végzéséhez szükséges hulladékgazdálkodási létesítmények tartoznak. Ez „*az ezek által érintett hulladékgazdálkodási létesítmények fenntartását és üzemeltetését*” szövegrészből egyértelműen megállapítható. E szövegrész egyben vissza is igazolja a 43. sz. pontban rögzítetteknek a helyességét.

A résztevékenységet igénybe vevők

65. Az „*ingatlanhasználó*” kifejezésből következően, e résztevékenység igénybe vevői körének első részalmazába tartozókat, az 52. sz. pont utolsó bekezdésében rögzítettekben kiindulva lehet meghatározni. Az ott említett személyi kört azonban - a fogalom „*hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység körébe nem tartozó települési hulladékának*” szövegrésze miatt - tovább kell szűkíteni. E szűkítés folytán, **a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő ingatlanhasználók** (azaz pld. az egyéni vállalkozói státussal nem rendelkező természetes személy ingatlanbitokosok, ingatlan-tulajdonosok, ingatlanvagyonkezelők, továbbá a társasház) **eleve kiesnek az említett részalmazból.** Így abba minden gazdálkodó szervezetnek minősülő ingatlanbirtokos, ingatlantulajdonos, és ingatlanvagyonkezelő – ideértve a társasházban és a lakásszövetkezetben lévő ingatlanok gazdálkodó szervezetnek minősülő ingatlanbirtokosait, ingatlantulajdonosait, és ingatlanvagyonkezelőit is - valamint saját jogán, minden lakásszövetkezet, akkor tartozik bele, ha működésével összefüggésben van elkülönítetten gyűjtött, a 32.2. sz. alpontban említett hulladéka, vagy ilyen hulladékokkal működése során, potenciálisan is rendelkezhet és a Társaság a szolgáltatását részére felajánlotta. (Megjegyzem, hogy e résztevékenység vonatkozásában, a gazdálkodó szervezetnek nem minősülő társasház, valamint a gazdálkodó szervezetnek minősülő lakásszövetkezet, már nem helyettesíti a szövetkezeti, társasházi ingatlanok (lakások boltok, műhelyek stb.) gazdálkodó szervezeti státussal rendelkező birtokosait, tulajdonosait, vagyonkezelőit, így ez utóbbiak – ellentétben a Közszolgáltatási Résztevékenységnél említettekkel – nem mentesülnek e résztevékenység önálló igénybevételenek a kötelezettsége alól.)

66. Az igénybe vevői körnek a második részalmazába, függetlenül attól, hogy ingatlanhasználónak, illetve gazdálkodó szervezetnek minősülnek-e vagy sem, azon Jogalanyok tartoznak akik, mint hulladékbirtokosok, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékekből származó hulladékokkal, továbbá a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékek hulladékaival rendelkeznek.

67. Az igénybe vevői körnek a harmadik részalmazába azok a Jogalanyok tartoznak, akiknek, mint termékbirtokosoknak, a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termék van a birtokában.

Összefoglalás

68. A feltártak alapján megállapítható, hogy az Intézményi Résztevékenységnek:

- **a tárgyát** (azaz a tárgyi hatályát) a termékek tekintetében, a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó – jelenleg még nem ismert – termékek, a hulladékok tekintetében pedig, a 60. sz. pontban felsorolt hulladékok képezik, illetve képezhetik. (A környezetvédelmi termékdíjas termékeknek a hulladékaik nem esnek e résztevékenységnek a tárgyi hatálya alá.)
- **a tartalmát** (azaz a tevékenységi hatályát) részben hulladékgazdálkodási, részben pedig, hulladékkezelést megelőző tevékenységek alkotják. (A hulladékgazdálkodási tevékenység - a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátásán, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetésén túl - meggyezik a Közszolgáltatási Résztevékenység vonatkozásában megállapított hulladékgazdálkodási tevékenységgel. A hulladékképződést megelőző tevékenység pedig, egyértelműen köthető a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetéséhez, burkoltan pedig, a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátásához.)
- **a hulladékgazdálkodási eszközeit**, e résztevékenység tartalmát képező hulladékgazdálkodási tevékenység részének a végzéséhez szükséges, hulladékgazdálkodási létesítmények képezik. (A hulladékgazdálkodási berendezések, valamint a létesítmények körében, többek között, az előkezelésen kívüli további kezeléshez szükséges létesítmények, már nem tartoznak e résztevékenység hulladékgazdálkodási eszköz hatálya alá.)
- **az igénybe vevői körébe**, egyrészt azok a gazdálkodó szervezetnek minősülő ingatlanbirtokosok, ingatlan tulajdonosok, és ingatlanvagyonkezelők – ideértve a társasházban és a lakásszövetkezetben lévő ingatlanok gazdálkodó szervezetnek minősülő ingatlanbirtokosait, ingatlan tulajdonosait, és ingatlanvagyonkezelőit is - valamint saját jogukon azok a lakásszövetkezetek tartoznak, akiknek ha a működésükkel összefüggésben van, elkülönítetten gyűjtött, a 32.2. sz. alpontban említett hulladéka, vagy potenciálisan lehet ilyen hulladéka, és a Társaság a szolgáltatását részükre felajánlotta, másrészt azok a hulladékbirtokosok tartoznak, akik a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékekből származó hulladékokkal, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékek hulladékaival rendelkeznek, harmadrészt pedig, azok a termékbirtokosok tartoznak, akiknek a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termék van a birtokában.

Hatodik Fejezet

A Közfeladat

A Definíció hétköznapi értelme

69. Miután a Definíció minden eleme feltárta előttem az arcát, végre hozzáfoghatok a Közfeladat szintetizáló elemzéséhez, ezt követően pedig, a Definíció hétköznapi nyelvre való lefordításához.

A Közfeladat tárgya, tartalma, eszközrendszere és alanyai

70. Elsőként a Közfeladat tárgyával, tartalmával, eszközrendszerével és alanyaival foglalkozom. Ezekkel kapcsolatban az alábbiak rögzíthetők le:

70.1. A Közfeladat tárgyát részben termékek, részben pedig hulladékok alkotják. **Releváns termékeknek**, a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó – jelenleg még nem ismert - termékek, **releváns hulladékoknak** pedig, a 60. sz. pontban felsorolt hulladékok minősülnek, illetve minősülhetnek. (A környezetvédelmi termékdíjas termékeknek a hulladékaik nem esnek a Közfeladat tárgyi hatálya alá.)

70.2. A Közfeladat tartalmát részben a hulladékképződést megelőző, részben pedig, a hulladékgazdálkodási tevékenységek alkotják. **Releváns hulladékképződést megelőző tevékenység**, a kötelező visszaváltási díjas rendszernek a működtetése, **releváns hulladékgazdálkodási tevékenység** pedig, a 60. sz. pontban említett hulladékoknak az átvétele, gyűjtése, elszállítása, előkezelése, kereskedelem, kezelésre történő átadása, valamint az ezekhez szükséges létesítményeknek a fenntartása és üzemeltetése, továbbá a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettséget a gyártó nevében teljesítő, szervezeti feladatainak az ellátása. (A hulladékgazdálkodás körében, a gyűjtés-, a szállítás- és a kezelés felügyelete, a létesítmény utógondozás, a hasznosításnak és az ártalmatlanításnak a más nevében való szervezése, valamint az előkezelésen kívül, minden további kezelési tevékenységnek a végzése, már nem tartozik a Közfeladat tevékenységi hatálya alá.)

70.3. A Közfeladat hulladékgazdálkodási eszközrendszerébe, a 70.2. sz. alpontban rögzített tevékenységek ellátásához szükséges hulladékgazdálkodási létesítmények tartoznak. (A hulladékgazdálkodási berendezések, valamint a hulladékgazdálkodási létesítmények körében, az előkezelésen kívüli további kezelésekhöz szükséges létesítmények, már nem tartoznak a Közfeladat eszköz hatálya alá.)

70.4. A Definíció alapján, a Közfeladat személyi hatályába, az igénybe vételre kötelezett Jogalanyokon (azaz, az 52. sz. pont utolsó bekezdésében, és a 68. sz. pont utolsó bekezdésében rögzített személyeken) túl, **még a Magyar Állam tartozik.**

A Definíció lefordítása

71. Fentiek alapján, a Definícióra épülően megállapítható, hogy **a Közfeladat nem más, mint** a Magyar Állam gazdálkodási feladatkörébe kerülő, olyan, a Résztevékenységekhez igazodó, egymástól elkülönülő **részszolgáltatásokból álló, monopolizált** - részben hulladékképződést megelőző, részben pedig, hulladékgazdálkodási – **szolgáltatás**, amelynek az igénybevétele, az igénybe vételre kötelezettek körébe tartozó Jogalanyok számára – ha a Ht kivételt nem tesz – kötelező, és amelynek elmentételezéseként, az igénybe vételre kötelezett Jogalanyok - a 87. sz. pontban foglaltak szerint – díjat fizetnek. A Közfeladatnak a szolgáltatási jellegét a Ht 53/A § (4a) bekezdése is lerögzíti, kimondva, hogy a Közfeladat egy „*általános gazdasági érdekű szolgáltatás.*”

72. A Definíció alapján, a Közfeladat, mint kötelezően igénybe veendő szolgáltatás, a Magyar Állam és az igénybe vételre kötelezett Jogalanyok között **polgári jogi jogviszony formájában jelenik meg.** Vagyis a Magyar Állam és az igénybe vételre kötelezett Jogalanyok között, lényegét illetően **egy szerződés** – mégpedig véleményem szerint, egy megbízási, vagy egy vállalkozással vegyes megbízási szerződés - **jön létre.** A Közfeladat tehát - jogi kifejezéssel élve - kötelelem fakasztó hatással bír. (Megjegyzésként megemlítem, hogy – véleményem szerint – az állami monopólium fennállásából következően, e jogviszony burkoltan akkor is fennáll, ha a Közfeladatot a Társaság látja el. Vagyis amikor a hivatkozott polgári jogi jogviszony a valóságban az igénybe vételre kötelezett Jogalanyokra és a Társaságra koncentrálódik.)

73. Elérkezve a 8.1. alpontban feltett kérdés megválaszolásához, álláspontom az, hogy a Magyar Állam a Közfeladatot ellátó funkciójában, **nem közhatalmi, hanem monopolizált gazdasági szerepet tölt be, s kvázi gazdálkodó szervezetként jár el**, még akkor is, ha a Közfeladat ellátásába harmadik személyt vont, vagy von be.

A Közfeladat működtetése

Koncesszióba való adás

74. A Közfeladat koncesszióba való adása megtörtént. A koncesszor megkezdte a Közfeladat ellátási rendszerének a felépítését. Ennek során, szabadon dönt arról, hogy a feladatellátásához igénybe vesze teljesítési segédet, s ha igen, akkor kit, és mikor?

75. A teljesítési segéd igénybe vehetőségének a biztosítására, a Jogalkotó megalkotta a koncesszori alvállalkozónak, és a koncesszori alvállalkozói nyilvántartásnak a fogalmát is. Ezeknek megfelelően:

- *koncesszori alvállalkozó: azok az e törvény szerinti engedély vagy nyilvántartásba vétel alapján hulladékgazdálkodási résztevékenységet végző vállalkozások, amelyek a koncesszorral, illetve a koncessziós társasággal közvetlenül, vagy egy vagy több másik ilyen vállalkozáson keresztül közvetten az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásában történő közreműködés tárgyában kötött hatályos szerződéssel rendelkeznek* (Ht 2 § (1) bekezdés 36.g. sz. pont.)
- *koncesszori alvállalkozói nyilvántartás: a koncesszori alvállalkozókról a hulladékgazdálkodási hatóság által vezetett nyilvántartás.* (Ht 2 § (1) bekezdés 36.h. sz. pont.)

76. A koncesszori alvállalkozó fogalmával kapcsolatban, kénytelen vagyok megjegyezni, hogy annak a „*hulladékgazdálkodási résztevékenységet végző vállalkozások*” szövegrésze – álláspontom szerint – nem konzekvens, mert a Ht a „*résztevékenység*” szóval következetesen a Közfeladatnak a két elemét illeti. Nem is beszélve arról, hogy az Intézményi Résztevékenység csak részben tekinthető hulladékgazdálkodási tevékenységnek. **A megfogalmazás tehát megtévesztő.** A helyes szövegrész – véleményem szerint – „*hulladékgazdálkodási tevékenységet végző vállalkozások*” lett volna.

77. A Jogalkotó a 75. sz. pontban említett fogalmaknak a megalkotásával implicite (azaz burkoltan), a Ht 53/A § (2) bekezdésének a megalkotásával pedig, explicite (azaz kifejezetten) egyértelművé tette, hogy **a Közfeladatnak az ellátásába be lehet kapcsolódni, s így abba a hulladékgazdálkodással jelenleg foglalkozó vállalkozások is be tudnak majd kapcsolódni, ha a Társaság a bekapcsolódást igényli.** Erre különösen akkor kerülhet sor, ha a Ht 53/H § (3) bekezdése értelmében, a Társaság a Résztevékenységeket nem a hulladékgazdálkodási engedélyében foglaltak alapján kívánja ellátni.

78. **A bekapcsolódás feltétele az un. koncesszori alvállalkozói státusznak az elnyerése.** A státust pedig az nyerheti el, aki:

- az engedélyhez, vagy nyilvántartásba vételhez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységének a végzéséhez hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, vagy a vonatkozó hatósági nyilvántartásban szerepel.
- a Közfeladat ellátásában történő közreműködésével kapcsolatban, a Társasággal közvetlenül, vagy a jogosulti láncban felette állóval közvetve, szerződést kötött.
- a hulladékgazdálkodási hatóság által a koncesszori alvállalkozói nyilvántartásba bejegyzést nyert.
- a Közszolgáltatási Résztevékenységbe bekapcsolódni szándékozó jogalany vonatkozásában pedig, további külön feltétel, hogy rendelkezzen a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal (továbbiakban: **Hivatal**) által kiadott **megfelelőségi véleménnyel** arra vonatkozóan,

hogy tervezett tevékenysége megfelel-e az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervben (továbbiakban: **OHKT**) foglaltaknak.

79. A Ht 18/A §-ban, 18/D §-ban, 31 § (2) bekezdésének ab.) és ac.) alpontjaiban, a 31 § (9) bekezdésében foglaltakból, arra következtetésre jutottam, hogy **a hivatkozott státussal rendelkező vállalkozások, a vonatkozó tevékenységeiket** – a szerződéses láncban való elhelyezkedésüktől függetlenül – **önállóan, saját joguk, és saját szerződéseik szerint végezhetik**, így pld. szükség esetén saját maguk is felléphetnek, eljárásokat indíthatnak, szerződést köthetnek stb. Vagyis a hulladékgazdálkodási tevékenységüket - lényegét illetően - ugyanúgy végezhetik majd, mint jelenleg.

80. A koncesszori alvállalkozói státussal rendelkező vállalkozások – e tevékenységük gyakorlása körében – a Ht 53/J §-a alapján, **kötelesek** a hulladékgazdálkodási hatóság felkérésére, a hatóság részére

- adatkérés esetén, minden adatot, tájékoztatást, elemzést, információt - az adatkéréstől számított 15 napon belül – megadni.
- tevékenységükről, a státust biztosító szerződésükben foglalt kötelezettségeiknek a teljesítéséről és a pénzügyi helyzetükről évente, május hó 31 napjáig, beszámolni és minden félévet követő három hónapon belül tájékoztatást adni.

81. A Közszolgáltatási Résztevékenységbe bekapcsolódott, koncesszori alvállalkozói státussal rendelkező vállalkozások **státusmegőrzésének feltétele**, a Hivatal által kiadott megfelelőségi véleménynek az évenkénti rendelkezésre állása, arra vonatkozóan, hogy a koncesszori alvállalkozónak a tevékenysége megfelel az OHKT-ben foglaltaknak.

82. A Ht 53/E § (7) bekezdése értelmében, a Közfeladat ellátásával összefüggésben a hulladékgazdálkodási eszközökkel rendelkező önkormányzat, önkormányzati társulás, gazdasági társaság vagy más gazdálkodó szervezet **köteles együttműködni a koncesszorral és a Társasággal**. A Jogalkotó e szabályozással - a felesleges párhuzamos beruházások elkerülése érdekében - lényegét illetően, a Jogalanyoknak a Közfeladat ellátásába való bevonása révén, a Közfeladat ellátásához szükséges, jelenleg már meglévő eszközrendszer mindenkori további rendelkezése állásának a biztosítását kívánta előmozdítani. Ebből eredően, a hulladékgazdálkodási eszközökkel rendelkező Jogalanyok mindenkori kötelesek a koncesszorral és a Társasággal együttműködni.

Állam általi ellátás

83. Figyelemmel arra, hogy a koncesszióba való adás megtörtént, a Közfeladat Magyar Állam általi ellátásának a lehetősége csak szűk körben maradt fenn. Erre kivételesen, akkor kerülhetne sor, ha a koncessziós szerződés hatályba lépése elmaradna, a szerződés futamidő előtt felbontára vagy megszüntetésre kerülne, a Közfeladat koncesszor általi ellátása ellehetetlenülne stb. Ennek netáni felmerülése esetére leszögezhető, hogy a Ht **a Közfeladat Állam általi ellátásába való bekapcsolódásnak a rendszerére vonatkozóan, szabályozást nem tartalmaz**. Így annak bekövetkezése esetén, vagy véglegesen kizáródik a bekapcsolódásnak a lehetősége, vagy új jogszabály fogja majd ezen esetkört szabályozni, vagy a jogalkotó – a koncesszori alvállalkozóhoz hasonló szabályoknak a megalkotása révén - a Ht-t tovább fogja módosítani.

A Közfeladat működése

Az igénybevétel

84. A Közfeladat hulladékokra specializált igénybe vétele, a Definíció személyi hatálya alá tartozó, igénybe vételre kötelezett Jogalanyok részéről, a Közfeladat tárgyi hatálya alá tartozó hulladékoknak a Közfeladatot ellátó - vagy annak teljesítési segédje (pld. koncesszori alvállalkozó) - részére történő átadásával történik.

85. A 84. sz. pontban említett átadáshoz – az alábbiak szerint - tulajdonjog átszállás kapcsolódik.

85.1. Az átadott hulladék - a Ht 31 § (3) bekezdése értelmében - a Közfeladat koncesszióba való adása esetén, a Társaság, ellenkező esetben pedig, a Magyar Állam tulajdonába kerül.

85.2. „A gyűjtőedénybe helyezett települési hulladék - a 43. § (1) bekezdésében meghatározott kivétellel - a hulladéktermelő tulajdonát képezi addig, amíg az a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységet ellátó koncessziós társaság vagy a vele szerződött gazdasági társaság birtokába kerül”. (Ht 40. § (1) bekezdése) „Ha a gyűjtőedényt a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység ellátásának biztosítása céljából közterületen helyezték el, a hulladék a gyűjtőedényben történő elhelyezéssel a koncessziós társaság tulajdonába és a koncessziós társaság vagy a koncesszori alvállalkozó birtokába kerül.” (Ht 43. § (1) bekezdés) „A lomtalanítás során közterületre helyezett hulladék a koncessziós társaság tulajdonába és a koncessziós társaság vagy a koncesszori alvállalkozó birtokába kerül. (Ht 43 § (2) bekezdés)

86. A Közfeladat termékekre specializált igénybe vételi módjáról a Ht nem rendelkezik. Igen valószínűen, az erre vonatkozó szabályok, a kötelező visszaváltási díjas rendszert bevezető jogszabályban fognak majd megjelenni.

Az ellenérték

87. A Közfeladat hulladékokra specializált igénybevételeért, a Definíció személyi hatálya alá tartozó, igénybe vételre kötelezett **Jogalanyok kötelesek**

- a Ht 38 § (2) bekezdése alapján, a Közszolgáltatási Résztevékenység ellátásáért jogszabályban meghatározott - a Ht 32 § (1) bekezdése értelmében, a hulladékgazdálkodás költségeket is magába foglaló - **közszolgáltatási díjat**
- a Ht 47/A § (1) bekezdése alapján, az Intézményi Résztevékenység ellátásáért, jogszabályban meghatározott - a Ht 32 § (1) bekezdése értelmében, a hulladékgazdálkodás költségeket is magába foglaló – **díjat**

fizetni.

88. A Jogalkotó, a Közszolgáltatási Résztevékenység vonatkozásában, alapelvi szintű szabályoknak és azokhoz kapcsolódó törvényi értelmezéseknek a Ht-ben való megalkotásával, az alábbi keretek közé szorította ezen résztevékenység, hulladékokra specializált ellátásáért fizetendő közszolgáltatási díjnak a mértékét:

88.1. „A keresztfinanszírozás tilalmának elve: a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység díját úgy kell megállapítani, hogy az fedezetet nyújtson a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység indokolt költségeire és ráfordításaira, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységet ellátó koncessziós társaság e tevékenységével kapcsolatos ésszerű nyereségére; az ésszerű nyereség nem tartalmazhatja a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységen kívül eső egyéb gazdasági tevékenységei költségeinek, ráfordításainak fedezetét.” (Ht 3 § (1) bekezdés h) pont.)

88.2. E fogalom egyértelművé való tétele érdekében, a Jogalkotó, szintén törvényi értelmezéssel alkotta meg az indokolt költségek, és az ésszerű nyereségek a fogalmait. Ezek szerint:

- „indokolt költség: jogszabálynak vagy engedélynek megfelelően az engedélyköteles tevékenység, illetve az állami hulladékgazdálkodási közfeladat folyamatos és biztonságos ellátásához, valamint a hulladékgazdálkodási tevékenységet végző gazdálkodó szervezet működéséhez ténylegesen szükséges költség, beleértve a tőkeköltséget is.” (Ht 2 § (1) bekezdés 33.a. sz. pont.)
- „ésszerű nyereség: az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikk (5) bekezdése szerinti nyereség;” (Ht 2 § (1) bekezdés 11. sz. pont.)

88.3. A Ht a 3 § (1) bekezdésének g) pontjában, további alapelvként rögzíti le a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőbiztosításának az elvét, amely szerint „ a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőbiztosítást a költséghatékony környezetvédelmi célok megvalósításával és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőbiztosítást igénybe vevő lakosság fizetőképessége szerint fenntartható üzemeltetési költségekre figyelemmel úgy kell biztosítani, tervezni és fejleszteni, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőbiztosítás körébe tartozó feladatok ellátása a legkisebb mértékben tegye szükségessé a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj emelését;”

88.4. A Ht a 3 § (2) bekezdésében – a két hivatkozott alapelv ütközése esetére - további rendező szabállyal kimondja, hogy „A koncessziós társaságnak a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztvevőbiztosítással kapcsolatos ésszerű nyereség biztosítására vonatkozó követelmény g) pontban meghatározott alapelvvel történő ütközése esetén, az ésszerű nyereség biztosításának követelményével szemben a g) pontban meghatározott alapelvet kell érvényesíteni.

88.5. Fontosnak tartom kiemelni, hogy a Társaságnak a szabályozásban való megjelenése miatt, a Közfeladatnak a Magyar Állam általi netáni ellátása esetén, a 88.2. sz. alpontban rögzített alapelv és a 88.4. sz. pontban foglalt szabály nem tud érvényre jutni.

89. A Jogalkotó a 88. sz. pontban foglakra épülően, a Ht 46 § - 47 §-ban, tovább szabályozta a közszolgáltatási díj megállapításának a szabályait, majd a Ht 47/A § (1) bekezdésében lerögzítette, hogy **mind a közszolgáltatási díjat, mind pedig az Intézményi Résztvevőbiztosítás hulladékokra specializált igénybevételeért járó díjat, évente, a tárgyév megelőző év november 30. napjáig megjelenő miniszteri rendelet fogja rögzíteni.** E díjak megfizetésének a szabályait és a jogellenes túlfizetetésüknek a következményeit a Ht 47/B – 52 §-i szabályozzák.

90. A Közfeladat termékekre specializált igénybe vételért – a visszaváltási díjon felül – fizetendő ellenértékről, a Ht nem rendelkezik. Igen valószínű, az erre vonatkozó szabályok, a kötelező visszaváltási díjas rendszert bevezető jogszabályban fognak majd megjelenni.

Kompenzáció fizetése

91. Az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezetet megillető-, az Intézményi Résztvevőbiztosítás tárgyi hatálya alá tartozó, pénzben kifejezhető értékkel rendelkező hulladékokokért fizetendő kompenzáció tekintetében, a fizetési kötelezettség - a Ht 31 § (9) bekezdése alapján - a hulladékot köz-

vetlenül és ténylegesen átvevő Jogalanyt terheli, mégpedig az általa az eredeti hulladéktermelő gazdálkodó szervezettel megkötött szerződés alapján.

Hetedik Fejezet

Befejezés

A Definíció jogkövethetősége

92. A jogkövetés alapfeltétele a követendő normának a megértése. Ebből kiindulva az szorul vizsgálatra, hogy a Definíció lehetővé teszi-e, a jogban járatlan Jogalanyok számára a Közfeladatnak a megértését. Abból a tényből, hogy a Közfeladatnak a Definícióra épülő fogalma, csak egy fogalom halmazra épülően tárható fel, arra a következtetésre jutottam, hogy a **Definíció** nem felel meg, a jogállamiság keretébe tartozó normavilágosság elvének, s így az, **az Alaptörvénybe ütközik**. Nem várható el ugyanis a Jogalanyoktól az, hogy – mint ahogy tettem - tanulmányt eredményező levezetéssel jussanak el a Definícióra épülő Közfeladat fogalmának a megértéséhez. Nem is beszélve arról, hogy – mint ahogy azt tanulmányom említi – jogszabályalkotási illetve, jogszabályszerkesztési hibák folytán, a **Közfeladatnak a fogalma nem is tárható fel minden részében egyértelműen. A szabályozatlanság hiánya miatt pedig, számos kérdés is nyitottan maradt.**

93. A 92. sz. pontban rögzítettek folytán, a 8.4. pontban feltett azon kérdésre, miszerint a Definíció milyen hatással bír a jogkövetésre kötelezett Jogalanyokra, az a válasz adható, hogy a Ht definícióhalmazra épülő túlszabályozottsága, valamint a Ht szabályainak nem konzekvens, nem végiggondolt, többlépcsős keretben történt megalkotása miatt, **a Definíció nemhogy elősegíti, hanem kifejezetten megnehezíti a Közfeladat tekintetében a Jogalanyoknak a jogkövetését.**